

DARBININKAS

Vol. LXVIII, Nr. 7

Vasario - February 18, 1983

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės
įvykiai

NAUJAS TELŠIŲ VYSKUPAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 54

VYSK. A. VAIČIAUS KONSEKRACIJA IR INGRESAS

Izraelio nepartinė komisija, tyrusi aukštų Izraelio pareigūnų veiksmus per palestiniečių žudynes Beirute, atrado, kad gynybos ministeris Ariel Sharon yra asmeniškai atsakingas už žudynes ir turi atsistatydinti. Jis atsistatydino.

Prezidentas Reagan, kalbėdamas Amerikos žydų vadam, ragino Izraelį užsaldyti naujų žydų kolonijų steigimą okupuotose arabų žemėse, o Jordaną — pradėti tiesiogines derybas su Izraeliu.

P. Afrika ir Angola tiesioginėse derybose dėl Namibijos nepriklausomybės sudarė planą, pagal kurį P. Afrikos karinės pajėgos, išsiveržusios į Pietinę Angolą ir užėmusios Xangongo miestą, nutrauks karo veiksmus ir pasiliks užimtose vietose dar 2 mėn., o vėliau Angola turės atitraukti Kubos karines pajėgas į vietas, esančias 185 mylių į šiaurę nuo Namibijos sienos. P. Afrikos ir Kubos kariai turėtų pasitraukti iš Angolos tuo pačiu metu.

Lenkijos vyriausybė suspendavo United Press International žinių agentūros veiklą tol, kol JAV sutiks gražinti akreditavimo netekusį Lenkijos žinių agentūros korespondentą.

Australijos min. pirmininkas Malcolm Fraser paskelbė, kad naujo parlamento rinkimai įvyks kovo 5.

Austrijos kancleris Bruno Kreisky, lankydamasis JAV, patikino, kad Austrija griežčiau prižiūrės naujos technologijos reikmenų eksportą į komunistines valstybes.

Portugalijos prezidentas Antonio Ramalho Eanes paleido parlamentą ir paskelbė naujo parlamento rinkimus balandžio 25.

Neutralių valstybių paruoštas pranešimas jų konferencijai pirmą kartą parodė nuosaikumą ir už pasaulinę įtampą vienodai kaltina JAV ir Sov. S-gą.

Kinijos besilankiusiam valst. sekretoriui Shultz pavyko išlyginti kai kuriuos nesutarimus su Kinija ir tikimasi santykių pagerėjimo. Tačiau pagrindinis nesutarimas dėl Taivano ginklavimo liko neišspręstas. Kinijos min. pirmininkas Zhao Ziyang numato dar šiais metais lankyti JAV.

Paragvajų vykusios prezidento rinkimus vėl laimėjo kraštą valdanti Colorado partija, ir prezidentu buvo perrinktas gen. Stroessner. Rinkimų dieną lektuvu grįžusiems iš Argentinos opozicijos vadam nebūvo leista iš lektuvo išlipti.

Popiežius Jonas Paulius II kovo mėn. pradžioje numato aplankyti Kostariką, Nikaragvą, Panamą, Salvadorą, Gvatemalą, Hondurą, Belizę ir Haitį, kur jis numato dalyvauti Lotynų Amerikos vyskupų tarybos konferencijoje.

Turkija patikino Graikiją, kad jai nėra ko bijoti Turkijos, nes ji neturinti jokių priešiškių planų prieš Graikiją ir yra pasirodusi visus ginčus spręsti pasitarimais.

Iranas sutelktom pajėgom bandė išsiveržti į pietrytinį Iraką ir užėmė apie 100 kv. mylių plotą, bet Irakas priešpuoliu dalį užimtą teritoriją vėl atsiėmė.

Nikaragvos vyriausybės dalyvaujant 5 R. katalikų kunigai atsiskaitė paklusti popiežiaus reikalavimui pasitraukti iš vyriausybės.

1982 liepos 21 Šv. Tėvas pasiskyrė kun. Antaną Vaičių Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštalinio administratoriumi, o kartu ir vyskupu.

Lietuvos kunigai ir tikintieji šį Šv. Tėvo paskyrimą sutiko palankiai, nes kun. Antanas Vaičius yra gražiai užsirekomendavęs pastoracijoje, pritardamas ir palaikydamas blaivybės sąjūdį ir patvirtindamas Telšių vyskupijos Kunigų Tarybą. Eidamas Telšių vyskupijos valdytoju pareigas, pajėgė surasti kontaktą su vyskupijos kunigais. Savo laiku kunigai, ypač už Telšių vyskupijos ribų, kėlė abejonių dėl kun. Antano Vaičiaus kandidatūros tinkamumo, bet laikas vis labiau abejones sklaidė. Visi labai apgailėstavo, kad praėjusiais metais kun. Antanas Vaičius buvo įjungtas į Lietuvos Bažnyčią nepriimtina trijulė ir dėl to turėjo pergyventi aštrų opozicijos puolimą.

Konsekracijos iškilmės

Konsekracija buvo pramatyta Kauno arkikatedroje liepos 25. Iškilmės buvo labai gražios. Vyskupą Antaną Vaičių konsekravo vyskupas Liudvikas Povilonis, Vincentas Sladkevičius, Julijonas Steponavičius ir Romualdas Kriščiūnas.

Mišių metu tartame žodyje vysk. Liudvikas Povilonis perskaitė popiežiaus Jono Pauliaus II telegramą — sveikinimą Lietuvos Bažnyčiai, pranešė apie vysk. Vincento Sladkevičiaus paskyrimą po 23 metų tremties Kaišiadorių vyskupijos apaštališkuoju administratoriumi ir plačiau apstojė ties vyskupo tarnystėje, pabrėždamas, kad „vyskupo tarnystė yra ne garbės, o darbo ir aukos tarnystė“.

Baigdamas kalbėti, vysk. Liudvikas Povilonis kreipėsi į konsekruojamąjį šiais žodžiais: „Mielas Broli Kristuje Antanai, šandien, tavo konsekracijos dieną, ryžkis siekti vyskupo idealo, Dievo tarno arkivyskupo Jurgio Matulaičio pasiryžimu: Duok, Dieve, kad sudegčiau, kaip žvakė ant altoriaus, nuo darbo kaitros ir meilės ugnies Tau ir Tavo Bažnyčiai“.

Katedros šventoriuje naujai konsekruotąjį vyskupą ir kitus vyskopus, o ypač Julijoną Steponavičių ir Vincentą Sladkevičių sveikino Lietuvos jaunimo atstovai.

Iškilmės Telšiuose

Pakeliui į namus vysk. Antaną Vaičių pasitiko ir pasveikino Viduklės, Varnių ir Viešvėnų parapijų tikintieji. Telšių katedra, šventorius ir net gatvės buvo užtvindytos žmonių. Žemaičiai neslėpė savo entuziazmo, sulaukę naujo vyskupo, kuris savo gerumu jau buvo spėjęs užkariauti tikinčiųjų širdis.

Sovietų žinių agentūra Tass apkaltino Baltuosius Rūmus, kad jie, skleidami gandus apie Bulgarijos išsivėlimą į sąmokslą prieš popiežių Joną Paulių II, stengiasi sužlugdyti nusiginklavimo derybas su Sov. S-ga.

Madride vasario 8 prasidėjo pertraukta Helsinkio aktų peržvalgys konferencija. Vakarų valstybės spaudžia, kad tautom būtų suteikta laisvo apsisprendimo teisė, kad būtų leista steigti laisvas darbo unionas, kad būtų nutraukti radijo transliacijų trukdymai, o Rytų valstybės — kad būtų tariamasi dėl nusiginklavimo.

Mišių metu pamokslą pasakė kan. Kazimieras Gaščionas. Jis perskaitė ir popiežiaus telegramą — sveikinimą. Po mišių Telšių vyskupą sveikino žemaičių jaunimas.

Vyskupą taip pat pasveikino Tikinčiųjų teisėms ginti Katalikų komiteto vardu kun. Alfonsas Svarinskas. Tarp kita ko jis kalbėjo: „Katalikų komitetas su dideliu dėmesiu sekė visų mūsų ganytojų pastangas išsivaduoti iš bedieviškų varžtų, sekė ir jūsų pastangas. Mes dėkingi jums už pravestą vyskupo kankinio Pranciškaus Ramanausko minėjimą, mes dėkingi jums už Žemaičių Kalvarijos atgaivinimą, už rožančiaus malda, geriausiai paplitusią Žemaitijoje, dėkingi jums už blaivybės akciją. Kartą Vatikano radijas pasakė šiuos žodžius: Tik vienas Telšių valdytojas kun. Vaičius nesužlugdė blaivybės idėjos. Manau, kad tai gražiausias jo pripažinimas.“

Telšių vyskupijos kunigų vardu kalbėjo kun. Klemensas Arlauskas, išreikšdamas visų kunigų džiaugsmą dėl šio Šv. Tėvo paskyrimo.

Naujojo vyskupo žodis

Atsakydamas į sveikinimus, vysk. Antanas Vaičius taip kalbėjo:

„Broliai kunigai, svečiai ir savieji, brangūs telšiečiai, labai brangūs ir mielas jaunime, vaikučiai mažieji ir seneliai, aš giliai sujudintas ir tiesiog sukrėstas, nerandu žodžių, kaip padėkoti už šitą sutikimą. Pirmiausia noriu tarti aciū Visagaliui Dievui už begalinę meilę, kurią jis man parodė, leisdamas gimti ten, „kur bėga šešupė, kur Nemunas teka“, ten, kur Šatrija, Rambynas, Vilija srauni, leisdamas gimti ir augti tikinčiųjų tėvų šeimoje, kur buvo daug vargo ir skausmo, kur dažnai trūko net juodos duonelės, bet kur buvo malda ir giesmė, kur skambėdavo vakarais dainos.“

Noriu padėkoti Šv. Tėvui Jonui Pauliui II už ypatingą pasitikėjimą, kad man, menkam, silpnam, eiliniam kunigui patikėjo šias atsakingas pareigas — būti Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštalinio administratoriumi. Noriu tarti nuoširdžiausią aciū Telšių katedros garbingiems kapituliarams ir Klaipėdos prelatūros tarėjams, kurie sunkiais, vargingais mano, kaip kapitulinio vikaro — valdytojo, metais visu nuoširdumu mane rėmė ir palaikė. Aciū visiems Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros kunigams, kurių paramą visada jutau, bet ypatingai sunkiausiuose mano gyvenimo momentuose. Ypatinąs aciū mažiesiems vaikučiams, jaunimui, tėvams ir motinoms, seneliams — visiems tikintiesiems, rėmusiems ir palaikiusiems mane savo maldomis. Aciū Lietuvos vyskupams, kurie mane šandien konsekravo. Jų meilė, prielankumą visada jutau. Ypatinąs aciū Panevėžio kapitulai. Žinau, kad visiems nepadėkosiu.

Jūs žiūrėte į mane ir klausiate: „Koks tu dabar būsi? Kaip atliksi vyskupo pareigas?“ Iš tikrųjų aš esu baimis ir rūpesčio pilnas. Žinau, kokį žingsnį šandien žengiau ir kokią atsakomybę aš prisiėmiau. Man šandien buvo pasakyta daug gražiausių žodžių, kuriuose buvo įpinta ir įspėjimų. Atvykus šį rytą pas Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininką vysk.

Liudviką Povilonį, turėjau kartu su Kaišiadorių vyskupijos apaštalinio administratoriumi vysk. Vincentu Sladkevičiumi prisiekti, ką mes ir padarėm.

Pakartoja priesaiką

Šią valandą norisi tą priesaiką savais žodžiais pakartoti: visas jėgas skirsiu tik Dievui ir vien tik Kristaus Bažnyčiai. Neieškosiu nei poilsio, nei ramybės ir, ką tik galėsiu, darysiu, kad klestėtų Katalikų Bažnyčia mielojoje mūsų Žemaitijoje. Kaip priesaiką duodu jums žodį ir užtikrinu, kad visą save paaukosiu ir visas jėgas atiduosiu dėl Kristaus ir Bažnyčios. Kartu prašau jūsų pagalbos. Šandien Kaune pasakiau: glaudžiuosi prie jūsų, ekskelencijos vyskapai, kaip prie savo dvasios tėvų, kurie šandien mane pagimdė vyskupu. Šį vakarą kartuoju jums: glaudžiuosi prie jūsų, broliai kunigai, kad jūs man padėtumėt, kaip palinkėjote išverti ir, ką galima, padaryti dėl Dievo ir Bažnyčios.

Glaudžiuosi prie jūsų, brangūs tikintieji, kad savo maldose mane prisimintumėte ir palaikytumėte.“

Vyskupo kalba sutrumpinta.

Kitame numeryje — atlaidai Žemaičių Kalvarijoje.
(Bus daugiau)

Kretingos šventoriuje ruošiasi sutvirtinimo sakramentui. Priekyje — naujasis Telšių vyskupas Antanas Vaičius.

NEW YORKĄ PASIEKĖ NAUJA KRONIKA IR AUŠRA

New Yorką pasiekė du nauji Lietuvos pagrindinio leidiniai: „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ Nr. 55 ir „Aušros“ Nr. 32.

Prezidentas Reagan apkaltino Izraelį, kad jis, atidėliodamas pasitraukimą iš Libano, praranda moralinį pagrindą nepasidaryti okupacine jėga. Arabų valstybės dėl to nesutinkančios įjungti į Art. Rytų taikos planus.

Izraelio nepartinė komisija palestiniečių žudynėm Beirute tirti už žudynes netiesiogiai apkaltino ir Izraelio kariuomenės Beirute divizionų vadą gen. Amos Yaron bei karinės žvalgybos viršininką gen. Yehoshua Sagny ir pareikalavo, kad jie būtų iš einaimų pareigų atleisti.

Vakarų Europos liberalų federacija ir Europos parlamento demokratų ir liberalų grupė kreipėsi į Sov. S-gos komunistų partijos gen. sekretorių Andropovą, kad būtų iš kalėjimo paleistas Anatolis Ščaranskis ir kad jam būtų leista emigruoti į Izraelį.

VYTAUTO SKUODŽIO BYLA ESANTI LABAI SVARBI

John Hughes, valstybės departamento sekretoriaus pavaduotojas, sausio 14 laišku atsakė į Aušros Zerr laišką sovietinio disidentu Vytauto Skuodžio reikalui. Kaip žinoma, V. Skuodis yra JAV pilietis, gimęs Chicagoje. Šį faktą sekretorius patvirtino ir pridėjo, kad V. Skuodis nėra prasižengęs JAV įstatymams ir dėl to jis turi pilną JAV piliečio teisę.

Kai 1981 V. Skuodis paskelbė bado streiką, JAV paprašė sovietų leidimo savo konsuliui jį aplankyti. Sovietai neleido JAV konsuliui susisiekti su V. Skuodžiu, ir dėl to JAV griežtai už protestavo.

MIRĖ KARD. A. SAMORE

Vasario 3 Romoje, širdies smūgio ištiktas, staiga mirė kardinolas Antanas Samore. Velionis buvo sulaukęs 78 metų amžiaus. Su kardinolu Samore mirtingi Lietuva ir lietuvių tauta netenka ilgamečio, ištikimo ir nuoširdaus bičiulio, kuris pastoviai, nuo pat jaunystės dienų, per visą ilgą savo tarnybos Bažnyčiai laikotarpį, nesiliovė liudijęs savo meilės Lietuvai ir solidarumo lietuvių tautai, tiek laimingose, tiek ir tragiškose jos istorijos valandose.

Velionio kardinolo Samore ryšiai su Lietuva užsimezgė 1932 metais, kai tada dar jaunas kunigas, ką tik įstojęs į Vatikano diplomatinę tarnybą, jis buvo pasiūstas pirmosiomis pareigom kaip apaštalinės nunciatūros sekretorius ir nepriklausomoms Lietuvos laikiną sostinę Kauną. Galima sakyti, kad nuo tos dienos, tarp jauno Vatikano diplomato ir Lietuvos bei jos žmonių užsimezgė tamprūs draugystės ryšiai, kurie niekada daugiau nebeutrūko.

Ta proga JAV pareiškė, kad jos griežtai laikosi žmogaus teisių deklaracijos, reikalaujamos, kad visose valstybėse tos žmogaus teisės būtų respektuojamos. JAV kongrese buvo priimtos dvi rezoliucijos, kuriose sovietai yra apkaltinti žmogaus teisių laužymu, pabrėžiant, kad Vytauto Skuodžio atvejis yra pati svarbiausia byla dėl žmogaus teisių konflikto tarp Sovietų Sąjungos ir JAV.

JAV pripažįsta, kad ši byla yra labai sunki, nes sovietai nepripažįsta V. Skuodžiui JAV piliečių teisę. Tačiau tikimasi, kad ji eventualiai bus laimėta V. Skuodžio naudai.

Užbaigęs šešerių metų misiją Kaune ir vėliau pasiekęs Vatikano diplomatinės tarnybos viršūnes, kardinolas Antanas Samore per ilgus dešimtmečius iki savo mirties, liko ištikimas Lietuvai, kiekviena proga išreikšdamas savo didelį ir nuoširdų palankumą kenčiančiai lietuvių tautai, moraliai paremdamas jos kovą už savo teises ir už laisvę.

Kai 1967 popiežius Paulius VI, įvertindamas jo didelius nuopelnus Bažnyčiai, paskyrė arkivyskupą Samore kardinolu, jis, viename Romos lietuvių susirinkime, kreipdamasis į Italijos Lietuvių Bendruomenės pirmininką, o per jį ir į visus lietuvius pasakė: nuo dabar laikykite mane savo kardinolu.

Lietuviai velionį Antaną Samore visada ir laikė savo kardinolu, lietuvių tautos atstovu krikščioniškos centre užtarėju, jos religinių ir tautinių teisių gynėju. Kardinolo Antano Samore mirtį ypač skaudžiai pergyvena Romos lietuviai, kurie buvo įpratę Samore matyti beveik visose savo religinėse ir tautinėse šventėse, išgirsti jo padaršinantį žodį.

NAUJOJO BAŽNYČIOS TEISYNO ŽYMĖS

Ištikimybė naujume ir naujumas ištikimybėje yra naujojo bažnytinės teisės kodekso žymės. Tai tos pačios žymės, kuriomis buvo paženklintas II Vatikano susirinkimas. Jis iškelia popiežius Jonas Paulius II savo apaštališkoje konstitucijoje „Sacrae disciplinae leges“, kuria sausio 25 buvo paskelbtas naujo Bažnyčios teisyne tekstas.

Naujasis Bažnyčios teisyne, pažymi konstitucijoje Šv. Tėvas, — yra kolegialinio bendradarbiavimo vaisius. Šiame darbe per kvalifikuotus asmenis bei institucijas dalyvavo visa Bažnyčia. Teisyne, — pabrėžia popiežius, — jokiū būdu neturi tikslo atstoti tikėjimą, Dievo malonę ar specialias Šv. Dvasios dovanas (charizmas) Bažnyčios ir tikinčiųjų gyvenime. Priešingai, teisyne tikslas yra sukurti bažnytinėje bendruomenėje tokią tvarką, kurioje, į pirmą vietą iškeliant tikėjimą, malonę ir dvasines dovanas, būtų sudarytos pačios palankiausios sąlygos tikėjimui, malonei ir dvasinėm dovanom organiška išsivystyti tiek pačios bažnytinės bendruomenės, tiek atskirų asmenų gyvenime.

Naujasis teisyne, — tęsia Jonas Paulius II, — išreiškia sutelktines Bažnyčios pastangas II Vatikano susirinkimo teologinį mokslą perkelti į praktinę — juridinę plotnę, kad Bažnyčios narių santykiai galėtų būti tvarkomi pagal teisingumą ir meilę.

Baigdamas apaštalinę konstituciją, popiežius Jonas Paulius II linki, kad II Vatikano susirinkimo dvasioje pagal naują teisyne Bažnyčia galėtų vis pilniau atlikti savo misiją pasaulyje.

Naujasis bažnytinės teisės kodeksas pradės galioti šių metų lapkričio 27 pirmąjį advento sekmadienį.

VLIKO ŽYGLIAI EUROPOS PARLAMENTE

Vyriausias Lietuvos Išlaivimo Komitetas, patyręs apie 1981 sausio 3 šešių Europos Parlamento atstovų pasiūlytą rezoliuciją, liečiančią padėtį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, ir susijusius su tuo svarstymus Europos Parlamento politinė komisijoje, taip pat dr. A. Geručio ir inž. A. Venskiaus atliktus tuo reikalu žygius, nutarė tuojau imtis papildomų akcijų šiai pristatytai rezoliucijai paremti. Bendrame pasitarime su latvių ir estų organizacijų atstovais buvo sutarta įteikti Europos Parlamento nariams bendrą memorandumą Pasaulinės Baltų Santalkos vardu, kuriai šiais metais pirmininkauja dr. K. Bobelis. Šis memorandumas, paruostas dr. D. Krivicko, talkinant dr. K. Jurgėlai, latviams ir estams pritarus, buvo pasiūstas 1982 rugsėjo 25. Antras papildomas pareiškimas, 1983 sausio 8-tos dienos, buvo įteiktas Vliko delegacijos asmeniškai parlamentarams Strasboure.

Artimesniems santykiams palaikyti su Europos Parlamentu Vliko atstovais inž. A. Venskiaus kelias atvejais matėsi su Politinės Komisijos referentu dr. Otto von Habsburg. Dr. K. Bobelis per 1982 kovo 10 priėmimą Baltuosiuose Rūmuose, paskelbus Afganistano dieną, susitikio su dr. E.A. Klepsch, Europos Parlamento vicepirmininku, ir atnaujino su juo ankstesnes diskusijas Pabaltijų valstybių klausimu.

Vliko valdyba, turėdama galvoj Europos partinį susigrupavimą, paragino krikščionių demokratų ir socialdemokratų atstovus daryti žygius rezoliucijai paremti per giminingas jiem tarptautines organizacijas. Vladas Šoliūnas, krikščionių demokratų atstovas, 1982 lapkričio 25-27 dalyvavo Pasaulio Krikščionių Demokratų Sąjungos

konferencijoj Ekvadore ir tuo reikalu turėjo pasikalbėjimus su eile konferencijos dalyvių. Taip pat socialdemokratų atstovas J. Vilčinskis dalyvavo Centroytų Europos Socialistų Unijos konferencijoj Bonnoj 1982 lapkričio 1-2, kur pasakė kalbą ir įteikė raštu atitinkamą pareiškimą.

Politinė Komisija, atsižvelgdama į padarytus pasiūlymus, 1982 rugsėjo 22 priėmė galutinę rezoliucijos tekstą. Ir pagaliau Politinės Komisijos rezoliucijos projekto svarstymas buvo įtrauktas į Europos Parlamento pilnates sesijos 1983 sausio 13 darbų tvarką.

Inž. A. Venskiaus patyrė parlamentarių nuomonę, kad, Parlamentui svarstant rezoliucijos projektą, būtų svarbu, jog dalyvautų gausesnė pabaltiečių delegacija. Turėdama tai omeny,

Vliko valdyba savo posėdy 1982 rugsėjo 18 nutarė sudaryti delegaciją, pirmininkaujant dr. K. Bobeliui, ir pakviesti jį dalyvauti inž. A. Venskų ir J. Vilčinską bei eventualiai kitus asmenis, kuriuos pirmininkas laikytų reikalingais pakviesti. Vliko galutinė delegacija buvo šios sudėties: dr. K. Bobelis; inž. A. Venskus; Birutė Venskuvienė, Eltos prancūzų kalba redaktorė; Z. Juras, D. Britanijos Lietuvių S-gos pirmininkas; dr. J. Norkaitis (Vokietija); kun. dr. J. Prunskis, Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas.

Dr. K. Bobelis sausio 10 išvyko į Strasburgą, kur susitikio su kitais delegacijos nariais, ir prieš rezoliucijos svarstymus Vliko delegacija buvo priimta eilės parlamentarių. Pabaltiečių delegacija, kurioj, be Vliko delegatų, taip pat dalyvavo iš latvių pusės Julijus Kadelis (Vokietija) ir A. Freimanis (Švedija), iš estų — A. Luik (Vokietija), buvo oficialiai pasveikinta Eu-

ropos Parlamento pilnates sesijos metu.

Priėmus rezoliuciją, Vliko delegacija suruošė Europos Parlamento nariams ir spaudos atstovams priėmimą, kuriame dalyvavo taip pat latvių ir estų atstovai. Šia proga kalbas pasakė Vliko ir Pasaulinės Baltų Santalkos vardu dr. K. Bobelis ir parlamentarai dr. Otto von Habsburg ir A. Tyrell.

Eltos informacijos tarnyba, palaikydama nuolatinį ryšį su dr. K. Bobeliu, gautas žinias apie rezoliucijos svarstymus ir priėmimą tuojau perdavė lietuviškiems laikraščiams ir radijo tarnybam, o priimtos rezoliucijos tekstą persiuntė JAV Madrido konferencijos delegacijos pirm. ambasadoriui Max Kampeimani ir JAV kongreso CSCE - Helsinkio komisijos pirm. kongr. Dante B. Fascell.

(Elta)

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

Vilniaus universiteto rankraštynas seneniai gavo dovanų 51 ranka rašytą mirusios Ievos Simonaitytės laišką. Ją įteikė rektorius prof. J. Kubilius iš Koelno į Vilnių atvykęs muzikas Ernestas Šumanas, buvęs artimas I. Simonaitytės draugas. E. Šumanas, kilęs iš Išruties apskritys, nepriklausomybės laikais tarnavo Klaipėdos krašto valdžios įstaiगे ir ten susidraugavo su mūsų rašytoja. Jis jau kelis kartus lankėsi Vilniuje, palaiko ryšius su pavergtos Lietuvos kultūrininkais.

Savo kalbiniais raštais platokai pasireiškęs pavergtos Lietuvos mokslininkas-kalbininkas Algirdas Sabaliauskas (g. 1929) praėjusiais metais išleisdino savo stambaus mokslinio veikalą "Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorijos" antrąjį tomą. Pirmasis tomas buvo išleistas 1979. Tas tomas kalbėjo apie lietuvių kalbos tyrinėtąjį seniau. Antrasis tomas apima tik 1940-1980 laikotarpį. Daugiausia lietuvių kalbos tyrinėtąjį A. Sabaliauskas suranda kaimyninėse tautose: latvis J. Endzelynas, rusai B. Larinas, V. Toporovas, J. Stepanovas, ukrainietis A. Nepokupnas, lenkai — J. Otremskis, J. Safarevičius. Paminimi keli čekai, vienas rumunas, vienas bulgaras, vienas italas kalbininkas. Iš vokiečių mokslininkų minimas V. Falkenhanas, R. Ekertas. Lietuvos žydas E. Frenkelis be reikalo atiduodamas vokiečiams. Taip pat sulietuvėjęs šveicaras A. Sennas vadinamas amerikiečiu. pasigendame ir Amerikoje mokslinius lituanistinius veikalus rašiusių lietuvių kalbininkų Pr. Skardžiaus, A. Salio, L. Dambriūno, St. Barzduko, P. Joniko, A. Klimo. Matyt, kai kurie lietuvių mokslininkų vardai tenyškėms cenzoriams nepatinka, tai net mokslo veikaluose jie ignoruo-

jami, tuo pačiu sumažinama paties veikalų vertė. A. Sabaliauskas mokslinis veikalas turi kai kurių trūkumų, netikslumų, bet jame sutelkta gausi medžiaga yra vertinga tos srities mokslininkams. Tik bėda, kad užsienio lietuviams įsigyti dabar Lietuvoje išleistą knygą yra labai sunku: reikia gauti raštišką Kultūros ministerijos leidimą.

Sausio 27 Vilniuje prasi-dėjo LTSR kultūros darbuotojų suvažiavimas. Suvažiavimą sušaukė ne kuri nors lietuviška kultūros organizacija, bet pati komunistų partija. Nors pagrindinis kalbėtojas kom. partijos sekretorius Lionginas Šepetys ir skelbė, kad "tarybinė kultūra — kultūra liaudžiai, liaudies kultūra", bet jau pats suvažiavimui primestas šūkis "Mūsų darbas ir kūryba — komunizmo statybai" nieko gero pavergtai lietuvių tautai nežada. Nieko gero Lietuvai nežada ir suvažiavimo pradžia su gėlėmis prie Lenino paminklo Lenino aikštėje Vilniuje. Raudonosios imperijos kūrėjo garbei nusilenkta pirmame žingsnyje, o toliau visos iškilmės perkeltos į Vilniaus operos ir baleto teatro rūmus, spaudoje įsakmiai pabrėžiant, kad tai rūmai, apdovanoti raudonosios vėliavos ordinu. Į atidarymą sugužėjo visa komunistų partijos ir valstybės valdžia. Svečiais atvyko ir Sov. Sąjungos kultūros ministerio pavaduotojas, o iš Gudijos ir Latvijos — patys kultūros ministrai. Atidarymo žodį tarė LTSR ministrų tarybos pirmininkas Ringaudas Songaila. Sveikinimą atsiuntė Lietuvos komunistų partijos centro komitetas. Paskaitininkas L. Šepetys visą laiką gyrėsi nepaprastais kultūros laimėjimais ir geromis kultūrinio darbo sąlygomis komunistinėje santvarkoje. L. Šepetui ilgoje kalboje pritarė Lietuvos kultūros ministeris J.

Bielinis. Tačiau J. Bielinis, nors įsitikinęs tolesniu socialistinės kultūros suklestėjimu, nusiskundė, kad specialistų su aukštuoju mokslu per mažai pasiuočiama į žemdirbių sritis. Tokie suvažiavimai rodo, kad Lietuvos kultūrininkų laisvė be jokio sustojimo mažinama, o komunistinės ideologijos reikalavimai vis didinami, plečiami.

Sausio 24 Vilniaus Rokantiškių kapuose palaidota muzikos konservatorijos docentė Sofija Naujalytė-Didenkienė, muzikos dalykus dėjęsi per 40 metų. Vėlionė buvo muziko Juozo Naujalio dukte. Yra parašiusi atsiminimų apie savo tėvą.

Komunistinei ideologijai skleistai Lietuvoje yra įkurta "Žinijos" organizacija. J. Poželos vadovaujama toji organizacija šių metų pradžioje Šiauliuose surengė "mokslo dienas", kuriose buvo skleidžiamos komunistinės idėjos.

Vilniaus meno darbuotojų rūmuose kompozitoriai, vadovaujami sąjungos pirmininko V. Laurušo, ir žurnalistai, vadovaujami sąjungos pirmininko A. Laurinčiuko, surengė bendrą kūrybos vakarą, kurio šūkis buvo "publicistika, muzika, žmogus". Meninę programą atliko Telšių saviveiklininkai. Tokie muzikų ir žurnalistų bendri vakarai jau virto tradicija. Tik kiekvienais metais tokie susibūrimai būna kitose vietose, dažniausiai rajonų centruose. Prieš metus toks pobūvis įvyko Telšiuose.

Sov. Sąjungos dailininkų šeštajame suvažiavime dalyvavo net 30 pavergtos Lietuvos dailininkų. Delegacijai vadovavo sąjungos pirmininkas skulptorius K. Bogdanas.

Pr.N.

JAUNŪJŲ TALENTŲ VAKARAS

Penktojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atidarymo proga liepos 2 Chicagoj įvyks jaunųjų talentų vakaras. Tada galės pasirodyti jaunieji menininkai, išsilavinę įvairiose srityse ir atvykę iš įvairių pasaulio kraštų. Bus proga pademonstruoti savo talentą prieš gausią lietuvišką publiką Chicagos miesto centre.

Dabar vyksta registracija. Visi jauni kūrėjai — dainininkai, šokėjai, humoristai, muzikai ir kiti — kviečiami dalyvauti programoj.

Suinteresuoti tolimesnes informacijas ir registracijos anketas gali gauti iš Jaunimo Sąjungos ryšininkų. Galima kreiptis tiesiog į talentų vakaro direktorių adresu: Juozas Kapačinskis, 6811 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629. Tel. 312 778-1840.

Prašoma registruotis nedelsiant. Registracija ir pavyzdinė medžiaga turi būti pristatyta talentų vakaro komitetui iki balandžio 1.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilli, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commodities, auksą, atidaryti IRA planus. Suinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

LIETUVIŲ RADIJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino

MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAJ MŪSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

1983

KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU
INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Pagerbime Ad Hoc komiteto nariams. Iš k. dr. A. Butkus — JAV LB krašto valdybos pirmininkas, dr. Algirdas Budreckis, Algimantas Gečys ir kongresm. C. F. Dougherty. Nuotr. Aušros Bagdonavičiūtės

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editor Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuozūra • Pavarde pasirasyti straipsniai nebutinai isreiskia redakcijos nuomone • Uz skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Šventieji metai mus kviečia atverti duris ir širdis Kristui

Naujaisiais 1983 metais visame katalikų pasauly bus minimi jubiliejiniai Atpirkimo metai. Juos skelbdamas, popiežius Jonas Paulius II kviečia krikščionišką pasaulį susitelkti prie centrinio žmonių istorijos įvykio — įsikūnijusio Dievo Jėzaus Kristaus mirties ant kryžiaus 33-iaisiais krikščioniškosios eros metais, tai yra prieš 1950 metų.

Šie Šventieji metai prasidės 1983 metų gavėnį. Jie harmoningai jungiasi į visą Jono Pauliaus II pontifikato programą. "Atverkit duris Kristui. Nebijokit", — ragino Šv. Tėvas, pradėdamas eiti savo popiežišką pareigą. Atverdamos šventąsias duris Romos bazilikose, Jonas Paulius II kvies visą pasaulį nuoširdžiai atgailos dvasioj, vienybėj su Kristum, ieškoti didžiųjų žmogaus ir žmonijos problemų sprendimo.

Šventųjų metų tradicija Bažnyčioje siejasi su Senojo Testamento jubiliejiniais metais, kurių proga būdavo išlaisvinami vergai, dovanojami skolos, naujai paskirstoma žemės nuosavybė.

Iki šiol Bažnyčios istorijoje įprastiniai Šventieji metai buvo minimi 24 kartus. 84 kartus buvo minimi ypatingieji Šventieji metai. Pirmą kartą įprastinius Šventuosius metus paskelbė popiežius Bonifacas VIII 1300 metais. Jau anais laikais į krikščionybės centrą Romą maldininkai keliavo taip gausiai, kad turėjo būti plačiai atidarytos senosios miesto sienos. Tarp žymiųjų maldininkų yra minimas ir ge-

nialusis italų poetas bei teologas Dante Alighieri. Pirmuosius Atpirkimo Šventuosius metus paskelbė popiežius Pijus XI 1933 metais, minint 1900 metų sukaktį nuo Jėzaus Kristaus mirties ant kryžiaus.

Tiesa, mūsų Išganytojo Jėzaus Kristaus mirties metai dar nėra nustatyti visu tikrumu. Bet abejonės dėl datos tikrumo nėra nesumažina tų begalinių laimėjimų, kuriuos Kristus kiekvienam iš mūsų yra atnešęs savo mirtim ir prisikėlimu.

Pirmuosius Atpirkimo Šventuosius metus popiežius Pijus XI iškilmingai atidarė 1933 balandžio 1, dalyvaujant kardinolam, diplomatiniam korpusui prie Šv. Sosto ir didelei miniai maldininkų iš viso pasaulio kraštų.

Žmonijos atpirkimas yra pats svarbiausias ir aktualiausias įvykis visos istorijos. Atpirkimas negali įvykti be žmogaus bendradarbiavimo. Dėl to Bažnyčia niekada nesiliauja kvietusi: "Atverkit duris ir širdis Kristui!" Atverkit duris ir širdis atpirkimui...

Be abejonės, šiuose Atpirkimo Šventuosiuose metuose galės dalyvauti viso pasaulio tikintieji. Galės dalyvauti ir tie, kurie neturės galimybės aplankyti Romą. Vis dėlto kiekvienas lietuvis trokšta ir nuoširdžiai linki, kad šių Šventųjų metų proga iširtų ledai, kurie skiria Lietuvą nuo krikščionybės širdies, kad ir Lietuvos tikintieji pagaliau galėtų drauge su viso pasaulio maldininkais melstis Romos šventovėse.

Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimo komitetas savo posėdžiuose nutarė nuolat per spaudą informuoti lietuvišką visuomenę, kas tuo reikalu yra daroma. Manoma, kad šiuo būdu galėsime geriausiai pasiruošti didžiosios sukakties minėjimui.

Darbai Romoj

Prieš Kalėdas Romon buvo deleguotas kun. Viktoras Dabušis, komiteto atstovas, išsiaiškinti įvairių reikalų, susijusių su sukaktim. Savo viešnagės metu jis kontaktavo arkivyskupą Paulių Marcinkų ir iš jo patyrė, kad Vatikane nenumatoma didelių kliūčių išleidimui pašto ženklų su šv. Kazimiero atvaizdu ir kitais mūsų tautai charakteringais priedais. Arkivyskupas tik pabrėžė, jog šiuo reikalu lietuvių organizacijos ir pavieniai asmenys jo vardu anglų kalba turėtų siūsti prašymus. Juo tų prašymų bus daugiau, juo jam bus lengviau specialioj kardinolų komisijoj ši reikalą praveisti. Malonu pranešti, kad prašymai Romon plaukia gana gerai. Kai kurie siuntėjai komitetui pateikia tų prašymų kopijas.

Arkivysk. P. Marcinkus pageidavo, kad pašto ženklų projektas jam būtų atsiųstas galimai anks-

PLAČIAI RUOŠIAMASI KAZIMIERINIAM METAM

čiau — maždaug prieš metus iki minėjimo. Projektą sutiko paruošti dail. Romas Viesulas. Bus prašoma išleisti pašto ženklų 100, 200 ir 300 lirų vertės. Komitetas pageidauja, kad kiekvienas ženklo rūšis būtų skirtingos spalvos. Jų išleidimas iš mūsų pusės nebus surištas su jokiais piniginiiais įsipareigojimais.

Kalbėdamasis su arkivysk. Marcinkum ir prel. A. Bačkiu, kun. Dabušis patyrė, kad jie yra veik tikri, jog Šv. Tėvas 1984 kovo 4 sutiks aukoti mišias, tarti žodį ir išleisti Apaštališkąjį laišką, jei iš anksto to prašys tremty ir Lietuvos gyveną vyskupai bei vyskupijų valdytojai. Mūsų vyskupai tuo reikalu jau rūpinasi. Popiežiaus kelionių tvarkaraštis bus žinomas šių metų pabaigoj. Tada paaiškės ir jo sutikimas dalyvauti religinėse apeigose. Arkivysk. Marcinkus pamaldas siūlė ruošti ne lietuvių koplyčioj, o Šv. Petro bazilikoj.

Kun. Dabušiui lankantis Romoj, buvo sudarytas specialus komitetas, į kurį įeina prel. L. Tulaba (pirmininkas-koordinato-

rius), A. Žemaitis, kun. F. Jucevičius, E. Putrimas, prel. A. Bačkis, St. Lozoraitis Jr., prel. A. Jonušas, prel. V. Kazlauskas, prel. V. Mincevičius, prel. K. Dobrovolskis, kun. D. Petraitis, MIC, kun. P. Rabikauskas, SJ, ir kun. M. Burba, SDB. Komiteto nariai palaikys ryšius su Vatikanu, diplomatine tarnyba, plačiai informuos italus per spaudą bei radiją, rūpinsis priėmimu ekskursantų iš JAV ir Kanados, ruoš akademiją su menine dalim.

Prieš grįždamas Amerikon, kun. Dabušis per Vatikano radiją pasakė kalbą į Lietuvą. Joj gana plačiai nušvietė, kaip iševijos lietuviai ruošiasi paminėti šv. Kazimiero sukaktį. Netrukus gavo iš Lietuvos laišką, kuriame rašoma, kad ir ten sudarytas minėjimo komitetas (jo sudėtis jau buvo skelbta spaudoj).

Kiti reikalai

Didokam suvenyriniam medaliui projektą ruošia skulpt. Petras Vaškys. To paties modelio medaliai bus dviejų rūšių: bronziniai (5000) ir sidabriniai (200). Jie kelių mėnesių laikotarpį bus nukaldinti Philadelphijoje.

Džiugu pranešti, kad stambios aukos, nors pamažu, vis plaukia. Iki šiol 5000 dol. paaukojo kun. Alfonsas Gleveckas, 5000 dol. — kun. Simonas Morkūnas, 1000 dol. — Vytautas Volertas, 1365 dol. — 27 lietuvių kunigai. Kun. dr. Juozas Prunskis pažadėjo 1000 dol. Tai graži pradžia. Viliamasi, kad atsiras ir daugiau stambių aukotojų.

Komitetas specialiu laišku apeliuos į JAV lietuviškų parapijų klebonus, prašydamas, kad kovo pradžioj (apie šv. Kazimiero šventę) bažnyčiose padarytų rinkliavą. Tikimasi, kad lietuviškoji visuomenė supras reikalo svarbumą ir gausiai aukos, nes, darbam intensyvėjant, komiteto kasa greitai tuštėja.

Prof. Simo Sužiedėlio parašytą studiją "Šv. Kazimieras (1458-1484)" su dail. N. Palubinskienės iliustracijomis į italų kalbą sutiko išversti prel. Vincas Mincevičius, į ispanų — kun. Vytautas Palubinskas, į portugalų — kun. Pranas Gavėnas, SDB, į vokiečių — kun. Kazimieras Senkus. Ieškomi vertėjai į anglų ir prancūzų kalbas.

Šv. Kazimieras, lietuvių liaudies medžio raizūnys. Detalė.

Religinių apeigų metu į Romą iš Kanados ir JAV bus ruošiamos dviejų rūšių ekskursijos: viena — savaitė, o kita — dviem savaitėm. Tuo reikalu tariamasi su kelionių agentūromis. Romos komitetas pageidauja, kad galimai greičiau paaiškėtų ekskursantų skaičius, nes, norint apsištoti miesto centre, viešbučius reikia užsakyti prieš metus.

Komisija, susidedanti iš komiteto narių kun. K. Pugevičiaus ir M. bei P. Skabeikių, ruošia gaires, kuriomis vadovaujantis bus atliktas religinis pasiruošimas bei artimesnis šventojo pažinimas. Jos prieš šv. Kazimiero šventę bus išsiuntinėtos lietuviškom parapijom.

Minėjimai JAV-bėse

Malonu pranešti, kad gauta žinia, jog New Jersey lietuviai klebonai savo posėdy nutarė šv. Kazimiero sukaktį 1984 kovo 4 paminėti bendrai su kitataučiais. Religinėm apeigom vieta dar neaiški. Greičiausiai pamaldom bus pasirinkta Newarko katedra. Waterburio apylinkių kunigai nusprendė šią sukaktį iškilmingai paminėti Hartfordo katedroj. Į minėjimą bus įtrauktas visas Connecticut rajonas.

Šios žinios įdomios tuo, kad su minėjimu bus bandoma išeiti už parapijos ribų. Be to, bus geria proga, kalbant apie šv. Kazimierą, priminti šiuo metu Lietuvos katalikam daromas skriaudas. Komitetas pageidauja, kad ir kitos vietovės burtųsi į didesnius junginius. Tuo būdu iškilmes bus žymiai įspūdingesnės. B.V.

Šv. Kazimieras, lietuvių liaudies skulptūra, iš Plungės apylinkės. Meisteris nežinomas.

SKERDŽIUS

VINCAS KRĖVĖ

9

Pamatę, kad Lapinas tikrai silpnas ir nejuokais rengiasi namo, surengė vežimą ir, susidėję arkliais, nuvažiavo kunigo.

Moterys supuolė rengti pirkią, kad sutiktų priderančiai Dievulį; jos nušlavė visą kiemą, net ir gatvę ties kiemu, numazgėjo suolus ir skobnis, apklostė visa margomis paklotėmis, pastatė ant skobnių kryželį, patį gražiausią, kokis buvo visam sodžiujė, dvi žvaki, ropėn isodintas, apkašė skobnis martelėmis, rūtomis ir kitais žolynėliais; jos žinojo, kad kunigėliui patinka žolynai ir gelės.

Nepamiršo ir senio: nuprausė jam burną, apvilko tik išvelėtais švariais marškiniais, patalą perklojo nauja paklote ir susikaupusios laukė atvažiuojančio kunigėlio.

Nerimo vien Lapinas. Jam buvo labai kaktu, ir bijojo, kad kunigas nepaklaustų katakizmo. Tuoj atvažiavo ir kunigėlis; pasitiko jį, kaip Dievas paliepė. Jisai išklaudė išpažinties, nurašino ligonį, kad tasai net apsi-
verkę iš džiaugsmo, pakalbėjo

su žmonėmis apie ūkį, apie javus, apie ligonį.

— Jūs nors gydytoją jam parvežtute.

— Vai, ką, tėveli, jam gydytojas padės, kad jisai labai senas: numirs ir be gydytojo.

— Kai mes buvome dar maži vaikai, jau jisai žilas buvo. Mes — ir tai juk rengiamės mirti, o jam jau ir Dievo skirta.

— Tikrai, jis labai senas, — pripažino kunigas, — bet kad ir gana dar stiprus. Gal pasveiktų.

Vyrai lyg ir pažadėjo kunigui, bet nei manyte nemanė važiuoti gydytojo.

— Žinai, mokytas: jam vis, kad gydytojas!..

— Gaila, kad mes nepaklausėme kunigėlio, ar mirs senis, ar ne? Jisai gi gerai žino.

— Iš kur manai, kad žino? — klausia Kačingis Valainį.

— Žinoma, žino! — atsiliepė moteriškai, kuri čia pasisukė. — Nagi Švenčiausias parodo. Jei tik ligonis turi mirti, Švenčiausias ima ir apsišverčia. Kunigas todėl visados gerai žino.

— Et! — nusijuokė Kačingis, — ar boba pliauskina liežuvii, ar višta uodega suka. Kas tau sakė, kad apsišverčia? Gal pati esi mačiusi?

— Tu tik viską žinai, begėdi. Tu ir su kunigėliu ginėtis nesiarmatij! — užsipuolė jį visos.

Kačingis sumojo ranka ir nuėjo namo. Vyrai dar pastovėjo pas vartus susirinkę, pakalbėjo, pakaušius pakrapštė ir nukriko kas sau.

Kai tik kunigas išvažiavo, Lapinas tuoj užmigo.

— Tai prieš kelionę! — kuštelėjosi moterys. Ir tikrai, į vakarą Lapinas visai susilpnėjo. Stebėjo, dejavo, blaškėsi patale ir vis barėsi klajodamas su liepa.

Paskum tačiau vėl nurimo. Moterys ėmė ginėtis ir derėtis, kuriai žibinti šią naktį ligonis. Kada jau jos sukudekino kaip vištos, Lapinas pramerkė akis.

— Eikite jūs, varnos, visos sau namo ir duokite man nors numirti ramiai! Man jūsų visai nereikia!

Senis pasistengęs nusigrįžo į sieną ir nutilo. Mato moterys, kad jau jis akis pastatė stulpu. Vos surijo uždegti žvakę ir įdėti jam rankon.

Neužilgo jau nebuvo Lapino. Numirė jisai kaip pakirsta liepa.

VI

Apgiedoję, palaidoję Lapiną vyrai, pakasė jį gilion žemėn ir dabar grįžo namo iš kapinyno. Rytas buvo gražus, giedrus,

saulė linksmai švietė, danguje nebuvo niekur nei debesėlio; tik kai kada papučia vėjelis — ir vėl tylu. Tačiau nelinksma grįžtantiems iš kapinyno.

Ir kas bebūs linksmas? Tiek liūdnų atsitikimų, tiek skausmo visiems primena kiekvienas kapinyno kampelis. O kitas, kad ir svetimas būtų, tai tiek nugarsta, tiek pamato, kad susigriaudina, nusimina, kaip ir žmogus, kurio tėvai protėviai ir visa giminė čia guli.

Kiekvienas medis, kiekvienas kampelis žmogui, kad ne nū — ryt ir jis patsai atsiguls čia, kieton žemėn. Ir saulė švies, kaip dabar, ir medžiai siūbuos, ir paukščiai čiulbės, bet jau jisai nei matys, nei girdės, drėgnoje žemelėj bedalėdamas.

Ir kaip nesugriaudinsi? Štai čia verkia jauna moterėlė, užgulus prieš mėnesį čia palaidoję jos pirmagimį sūnelį. Ten kita raudoja po kryžiumi, savo vargelius bepasakodama motuše, kuri jau seniai miega kietoj žemelėj; ten našlėlė skundžiasi vyru, kuris paliko ją su mažais vaikeliais sunkų vargelį vargti...

Ech, kur tik nusigręši, ten skausmas, raudos, ašaros...

Skubina žmonės greičiau apileisti vietą, kurioje mirtis viešpatauja, kuri primena kiekvienam, kad ne nū — ryt ir jo eilė ateis čion atsigulti.

O gyventi gi visi nori...

Kad ir varguose, bet tik gyventi, bet tik saule šviesiaja džiaugtis!

Grįžta dabar vyrai iš kapinyno nuliūde, nelinksmi.

— Ko, Jonai, nuliūdai taip? — klausia Rimšj Kačingis. — Ot, sakytum, kokia graži vieta kapinynas, o nelinksma, ir gana. Praeini žmogus, ir lyg akmuo užgula tau širdį, ir guli, kol vėjas perpučia galvą.

— E, kur nenuliūsi žmogus, — kalba Rimšis, — kad aš dabar esu pats seniausias visam sodžiujė. Anksčiau raminausi, kad dar ne mano eilė, yra gi senesnių, nei aš. O dabar jau nebėra...

— E, Jonai! Ar tai maža mirė jaunesnių, negu tu, negu, amžiną duok jam atilį, Lapinas! Ot, vyručiai, buvo žmogus, ir nebėra jau jo! Kiek čia laiko praslino, kai pas Valainį krikštynose juokavo! Gyvas buvo, sveikas — ir jau nebėra jo!

— Aš manau, kad jis žinojo kažką. Nemirsiu, — kalbėjo, — kol liepa stovės. Nesurojo Grainis ją nukirsti, kai jisai mirė.

— Dievai žino, gal ir žinojo. Labai buvo senas žmogus, ne mūsų amžiaus. O pirmiau tikrai daug žmonės žinojo, ko mes jau nebežinom.

— Nusidėjo Grainis, jei tai tiesa. Kad ne jo užsišpyrimas, senis dar gal ilgai būtų gyve-

nęs. O dabar vidury vasaros paliko mus be skerdžiaus.

— Kas jį žinojo, kad tikrai jisai mirs, liepą nukirtus? Ar maža jisai melavo, kad žmogus būtų galėjęs jo žodžiais patikėti?

— Vis dėlto liepos kirsti nereikėjo, broll!

— Et! — paabejojo Kačingis, — atėjo laikas, ir mirė žmogus. Apgiedojome, palaidojome, ir lauksime dabar, kieno kito eilė, kurį vėl apgiedosime, vėl palaidosim. Ot, daugel žmonės pramanė visokių galų, o kad pramanytų kas, kaip nuo mirties išsaugoti, tai nėra tokio, ir gana! Ir nepramanys niekas, vyručiai! O kad ir pramanytų, mes nesulausime. Kas metai mūsų kartos vis mažiau lieka: tai vienas, tai kitas atsiskiria ir nueina sau namo.

— Kad nemirtų, kur sutilptų žmonės? Laukuose vietų neužtektų!

— Kad gyventų, tai ir ankšta nebūtų... Na, vyručiai, likite sveikil!

Ir taip skirstėsi vyrai. Ties kiekvienu kiemu vienas, du vyrai atsilikdavo, ir grįžtančių kuopelė tirpo ir tirpo, kol sodžiaus gale liko tik vienas Rimšis. Ir tasai atsikėlė vartus ir nuėjo savo pirkelėn, sunkiai atsidusęs.

GEORGES BIDAULT — DVEJOPAS PRANCŪZŲ REZISTENTAS BEI POLITIKAS

Gimęs 1899 spalio 5, mirė šių metų sausio 27. Per pastarąjį dvidešimtmetį G. Bidault buvo visai pamirštas, nors pokarinė Prancūzijos ir pasaulinė politikos arenos jį pasireiškė kaip vienas iš reikšmingiausių bei spalvingiausių valstybės vyrų. Tiesa, į politinę veiklą jis palinko jau tarpukario metu, kai, baigęs savo istorijos studijas ir dar būdamas mokytoju, 1932 įsteigė kairiųjų katalikų dienraštį „L'Aube“ (Aušra), kaip liaudies demokratų partijos organą. Tame dienraštyje iki pat karo jis turėjo specialią skiltį užsienio politikos klausimams.

Nacių sugavus prancūzų pogrindžio pasipriešinimo vadą Jean Moulin, 1943 Bidault perėmė rezistencijos tautinės tarybos vadovybę ir kaip toks 1944 vasarą pasitiko į išvadotą Paryžių grįžusį laisvųjų prancūzų sąjūdžio vadą generolą Charles de Gaulle.

Išvadotojų iš vokiečių okupacijos Prancūzijoje Bidault pasirodė pirmiausia kaip liaudies respublikonų sąjūdžio (MRP — Mouvement Republicain Populaire) vienas iš steigėjų ir politikų. Tai buvo krikščioniškas rezistencinis sąjūdis, susikūręs nacinės okupacijos pogrindyje. Ši MRP politinį junginį taip apibūdino iškilusis žurnalistas bei rezistentas Julijonas Būtenas (1951 žuvęs Lietuvos pogrindyje) 1945 metais Lietuvos Fronto leistame „Mažajame Židinyje“: „Tai jaunų žmonių ir naujų idėjų tvarinys... Tie vyrai, kurie stovi MRP priekyje... prieš trečiosios respublikos (1870 - 1944) saulėlydį buvo jauni akademikai... Tie vyrai, okupacijos metu aktingai dalyvaudami įvairiuose rezistencijos sambūriuose, susimetę krūvon, atsiminė senąją akademinę bičiulystę ir apsisprendė nuo seno brandintas savo socialines bei politines koncepcijas perkelti į politinę programą... MRP yra revoliucinis sąjūdis. MRP revoliucija skelbia galutinį ryšių nutraukimą su praėjusių veiksniais, kurie yra arba mirę, arba turi mirti. Nelauktas MRP laimėjimas Prancūzijoje liudija, kad šita naujoji revoliucija yra atitikusi tautos troškimų ir lūkesčių pulką.“

1945.X.21 rinkimuose į Konstituantą MRP laimėtų atstovų skaičiumi atsistojo lygiomis su senomis socialistų ir komunistų partijomis. Šie politiniai junginiai vyravo konstitucijai parengti skirtame parlamente. Kaip žinia, gen. Ch. de Gaulle nuo 1944 rudens iki 1946 pradžios vadovavo laikinajai prancūzų vyriausybei, pasikiviesdamas į ją G. Bidault užsienio reikalų ministras. G. Bidault 1944 pabaigoj pasirašė Prancūzų-Sovietų Rusijos sąjungos sutartį, o 1945 vadovavo Prancūzijos delegacijai steigiamajame Jungtinių Tautų Organizacijos susirinkime San Francisco mieste.

Ypač kietu bei įžvalgiu derybininku užsirekomendavo 1945-1946 sąjungininkų užsienio reikalų ministrų konferencijose Londone ir Paryžiuje. 1946 pradžioje De Gaulle netikėtai pasitraukus iš laikinės krašto vyriausybės, G. Bidault toliau buvo ne tik užsienio reikalų ministru, bet ir tos vyriausybės 1946.VI-XI ministrų pirmininku. Išbuvo užsienio reikalų ministru iki 1948 vidurio ir pagal 1946 pabaigoj priimtą jau ketvirtos respublikos konstituciją sudaromose reguliariose prancūzų vyriausybėse. Pagaliau nuo 1949.X iki 1950 vidurio buvo ministru pirmininku, o po to sekusiose trijose vyriausybėse ėjo ministerio pirmininko pavaduotojo pareigas (1950.VI - 1951.VII).

Jau aiškiai Bidault pasuko į dešiniųjų politinių junginių pusę, būdamas krašto apsaugos (1951-52) ir vėl užsienio reikalų ministru (1953-1954). Tuomet jis be jokių svyravimų pasisakė už Indokinos ir Alžirijos kolonijų išlaikymą Prancūzijos ribose. Dėl to jau nuo 1954

vidurio Bidault nebebūdavo įtraukiamas į ketvirtos respublikos vyriausybės, nors MRP atstovai visose iš jų dalyvaudavo (R. Schuman, P. Pflimlin etc.). Tuomet jis aktyviai prisidėjo prie prancūzų kolonistų bei kariuomenės sąjūdžių kovojusių už Alžirijos išlaikymą prancūzų valdžiai. Kaip žinia, tas sąjūdis iššaukė 1958 gegužės 13 kariuomenės bei kolonistų ir dešiniųjų sluoksnių pačioje metropolijoje sukilimą prieš MRP nario — P. Pflimlin — vadovautą paskutinę ketvirtos respublikos vyriausybę. Dauguma pačio parlamento atstovų pasidavė reikalavimui — kviesti gen. De Gaulle sudaryti naują vyriausybę, kai pats De Gaulle pranešė „pasirengęs prisiimti respublikos valdymą“ (1958.VI.1). Generolo reikalavimu tas pats parlamentas jam suteikė įgaliojimą per šešerius mėnesius valdyti kraštą dekretų būdu ir tuo pačiu laiku parengti naują valstybės konstituciją. Tai buvo, žinoma, ketvirtosios respublikos, turėjusios per 1944-58 laikotarpį dvidešimt penkis vyriausybės, laidotuvės. De Gaulle respubliką, jau penktą iš eilės Prancūzijos pastarųjų 200 metų istorijoje, įtvirtino per 1958.IX.28 referendumą priimta nauja konstitucija. Tai buvo valdžios svorio perkėlimas iš parlamento į respublikos prezidentą, pačios tautos renkama septyneriems metams. Pats De Gaulle dabartinės respublikos režimą apibūdino taip: „Parlamentas debatuoja, ministrai vykdo valdžią, konstitucinė taryba samprotauja, o respublikos prezidentas sprendžia“.

Grįžus De Gaulle į valdžią, buvo partijų tarpe nuogastavimų, ar tai nebus kelias į to asmeninę diktatūrą. Tuo buvo susirūpinęs ir MRP centro komitetas. Jis pasisakė už visų politinių junginių bendradarbiavimą, išlaikant demokratines tradicijas De Gaulle konstitucijos rėmuose. Tačiau G. Bidault, nors būdamas vienas iš MRP steigėjų ir to sąjūdžio garbės pirmininku, susikūrė naują praktiškai mažos reikšmės krikščionių demokratų partiją ir kaip tos partijos atstovas pateko į De Gaulle šalininkų dominuojamą parlamentą.

Prancūzų armija ir kolonistai veikiai nusivylė De Gaulle vėdama politika, nes jis palaipsniui rengė Alžirijos koloniją savarankiškam gyvenimui. Mat jis norėjo išvaduoti Prancūziją iš jos jėgų eikvojimo kolonijiniam karui, kad tuo būdu jinai vėl atsistotų kaip viena iš galingiausių valstybių Europoje, sudarytoje iš „savų tėvynių“. Deja, net dviem atvejais (1960 pradžioje ir 1961.IV.22) generolai bandė naujus sukilimus — dabar jau prieš patį De Gaulle, nors jie faktiškai jį buvo grąžinę į respublikos valdžią... Sukilimas nepasisekė, du generolai, Raoul Salan ir Edmond Jouhand, nuėję į pogrindį, suorganizavo slapta armijos organizaciją (OAS). Ji rengė teroro veiksmus tiek Alžirijoje, tiek pačioje metropolijoje, o 1961.IX.8 net pasikėsinimą prieš De Gaulle gyvybę. Generolų pogrindis buvo likviduotas, o 1963.VII.3 Alžirijai buvo pripažinta pilna nepriklausomybė. Tolimesnę kovą prieš De Gaulle „nelegalią valdžią“ (Bidault žodžiais) tęsė G. Bidault suorganizuota pogrindinė tautinė rezistencijos taryba (CNR). 1962.VIII.22 įvyko antras nesėkmingas prieš De Gaulle pasikėsinimas, atrodo, parengtas G. Bidault vadovaujamos pogrindinės rezistencijos tarybos. Netekęs parlamento atstovo turėtos neliečiamybės (imuniteto), Bidault turėjo bėgti į užsienį, norėdamas išvengti arešto ir teismo. Šešerius metus išgyveno grįžęs į tėvynę — Brazilijoje, 1968 grįžo į tėvynę, De Gaulle amnestavus visus, kurie kovojo prieš jo politiką.

Taip tas tarptautinio masto politikas, rezistentas tiek prieš

nacinę Prancūzijos okupantą, tiek vėliau prieš patį didžiausią šio šimtmečio jos valstybės vyrą De Gaulle, pagaliau laidavusį dabartinei Prancūzijai pastovias vyriausybės, baigė likusią savo gyvenimo dalį veik visų pamirštas, atsidėjęs daugiausia savo atsiminimų rašymui... Sic transit gloria mundi — galėtume pasakyti. Tačiau, nežiūrint visko, Georges Bidault vardas pasiliks taip pat tarp žymiųjų Prancūzijos valstybės vyrų. Tai paliudija ir jam skirti tarptautinės spaudos nekrologai. Pavyzdžiui, 1983.I.28 The New York Times G. Bidault atžymėjo dviejų skilčių straipsniu, jį užvardindamas „Georges Bidault, Resistance Hero Who Later Led a Revolt, is Dead“...

Juozas Pažemėnas

JAUNIMO KONGRESO ŽINIOS

Penktasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas vyks 1983 liepos 1-24. Jis bus atidarytas liepos 1, II Pasaulio Lietuvių Dienų metu Chicagoje. Stovykla ruošiamą liepos 4-10 Oberlin College, netoli Clevelando. Atstovai keliaus į Trent universitetą, prie Toronto, studijų dienomis liepos 11-20. Montrealio liepos 22-24 įvyks vietinės spaudos konferencija, koncertas, banketas ir oficialus V PLJK uždarymas.

Stovyklos akademinės programos rengimo komisiją sudaro šie asmenys: Birutė Bublėnė iš Detroito (komisijos pirmininkė), kun. Antanas Saulaitis iš Chicago, seselė Ignė Marijošaitė iš Putnamo ir Viktorija Lenkauskaitė iš Clevelando. Techninės ruošės komisijos pirmininkė yra Rusnė Baltrušaitytė-Kasputienė iš Detroito.

Stovyklos tikslas — supažindinti stovyklautojus su svarbesniais Lietuvos istorijos laikotarpiais, kad dalyviai pajustų ir pažintų savo lietuvišką kilmę ir savo priklausomybę lietuvių tautai. Kiekviena stovyklos diena bus skirta atskiram svarbesniam lietuviškumo pasireiškimui: Lietuvių kilmės diena, Tautinio atgimimo diena, Laisvosios Lietuvos diena, Žmogaus teisių diena ir Tautinių ryšių diena. Dienos programa bus padalinta į tris dalis: pratyba, paskaita, pritaikymas.

1983 birželio 21 - liepos 9, Pasaulio Lietuvių Dienų metu, į-

TORONTO, ONT.

Vasario 16-osios minėjimas įvyks vasario 20, sekmadienį, 5 val. popiet Anapilyje. Lietuvis kalbėtojas bus dr. A. Prancėvičius, neseniai atvykęs iš Lietuvos, o anglų kalba kalbės buvusi užsienio reikalų ministrė konservatorių valdžioje Flora McDonald. Meninę programą atliks jungtinis choras, kurį sudarys Priskelimo parapijos choras, Hamiltono Aušros Vartų choras, Hamiltono mergaičių choras Aidas, Toronto vyrų choras Aras, Toronto dainos vienetas Volungė, Lietuvių Kankinių parapijos choras, Gintaro dainininkės ir Lietuvių Namų dainos vienetas. Choras atliks St. Šimkaus kantatą „Atsiveikšimas su tėvyne“, kartu su solistais A. Grigu iš Chicago, S. Pakalniškėyte ir S. Žiemelyte. Choriui diriguos sol. V. Verikaitis ir D. Viskontienė, pianinu akomponuos Jonas Govėdas. Tą dieną visose lietuvių bažnyčiose bus iškilmingos pamaldos, kuriose

— Litanistikos Katedrai aukų atsiuntė JAV LB apylinkės Brighton Park per Simą Jokūbaitį, Palm Beach per Joną Štara, New Jersey apygardą per A. Pocių, Hartford apylinkę per p. Dapkę, Detroito — per Joną Urboną.

MRP vaidmuo De Gaulle respublikoje pranyko. To sąjūdžio nariai, atlikę savo istorinę misiją, faktiškai prisijungė prie kitų parlamentinių politinių sambūrių. Tačiau ir šia proga tenka priminti, kad MRP narių tarpe Lietuvos laisvės byla rasdavo tikrai nuoširdžių draugų. Ypač išskirtinas ilgametis prancūzų senatorius Ernest Pezet. Kai 1948.V.31, prancūzų suorganizuotos tautų teisių apsaugos lygos pakviestas, V. Sidzikauskas, kaip tuometinės Vliko vykdomosios tarybos pirmininkas, Sorbonos universiteto salėje Paryžiuje išdėstė pavergtų Baltijos valstybių likimą, tai Ernest Pezet, po to kalbėjęs nuoširdžiai pritarinė Lietuvos laisvės kovai ir ragino susirinkusius politikus bei spaudos žmones jungtis į jį. (Žiūr. Ligue des Droits des Peuples išleista 1948 brošiūrą „Les ETATS BALTES“.)

JAV LB Krašto valdybos pirmininkas dr. Antanas Butkus (d.) įteikia žymenį Ad Hoc komiteto pirmininkui kongr. Brian Donnelly. Nuotr. Aušros Bagdonavičiūtės

vyks V PLJK jaunų dailininkų rinktinė meno paroda. Ji bus išstatyta Illinois universiteto (Chicago) architektūros fakulteto (School of Architecture, Art and Urban Planning) meno galerijoje. Parodos oficialus atidarymas įvyks birželio 24, 5-7 v.v.

Šiuo metu PLJK pirmininkė Violeta Abariūtė lanko įvairias vietas. Jau lankėsi šiuose miestuose:

Frackville, Pennsylvania — kalbėjosi su kun. Algirdu Bartkum ir Elsie Kosmisky apie Pennsylvania jaunimo dalyvavimą stovykloje.

New York, New York — susitiko su Loretta Stukiene (vyčių pirmininkė) pasitarti apie jaunimo dalyvavimą stovykloje.

Montreal, Quebec — posėdžiavo su V PLJK uždarymo komisija.

Ottawa, Ontario — kalbėjosi su Rūta Šulyte apie Ottavos suruoštą laivo kelionę kongreso metu.

Toronto, Ontario — su Gabija Petrauskiene tarėsi apie akademinės programos komisijos veiklą.

St. Petersburg, Florida — dalyvavo JAV LB X tarybos suvažiavime ir skaitė pranešimą apie V PLJK ruošą.

Susitiko su Los Angeles LB pirmininku R. Dabšiu pasitarti apie Australijos lietuvių atvykimą į II PLD ir V PLJK.

Užmegzti ryšiai su nauju JAV LB pirmininku dr. Antanu Butkum.

ROCHESTER, N.Y.

Pradėtas parapijos 75 metų sukaktuvinis minėjimas

Šv. Jurgio lietuvių katalikų parapijai sausio 8 suėjo 75 metai. Kaip parapijos biuleteny pranešama, 1983 metai yra skelbiami parapijos sukaktuviniai metais ir bus atžymėti religiniais ir meniniais rengimais. Spalio 23 jie bus baigti sukaktuviniu banketu ir menine programa Mapledale Party House.

Sukaktuviniai parapijos metai jau pradėti sausio 23 pamaldomis už Lietuvos kalinius. Per visas mišias buvo už juos meldžiamasi, o 11 val. mišių metu trumpą pranešimą apie juos padarė Gintė Damušytė. Tuoj po mišių parapijos salėje ji padarė kiek platesnį pranešimą, parodydama kalinius ir skaidrėse. Be to, buvo parodytas filmas iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo.

Jau parengta parapijos istorija. Knyga gausiai iliustruota iš pirmųjų ateivių organizacinio gyvenimo, o taip pat ir iš pastarųjų dienų veiklos. Šalia parapijos 75 metų istorijos plačiai aprašomas ir Rochesterio lietuvių 80 metų visuomeninis darbas.

MIRĖ J. NARŪNĖ - PAKŠTIENĖ

Miami, Fla., vasario 7 ligoninėje nuo širdies priepuolio mirė Janina Pakštienė-Narūnė, rašytoja, daugelio laikraščių bendradarbė, šaulė nuo 1919 metų.

Vėlonė Janina Markevičiūtė-Narutavičienė-Pakštienė buvo gimusi 1895 gegužės 17 Panevėžyje. Baigusi gimnaziją Panevėžy, studijavo Petrapily. Karo metu darbuotoja pabėgėlių šalpos organizacijose. Dirbo Vilniuje ir Kaune žemės ūkio spaudos referente, moterų organizacijose ir spaudoje. Jos pirmas vyras buvo elektro inžinierius Narutavičius. Karo metu pasitraukė iš Lietuvos, gyveno Aust-

Pirmas šios istorijos mecenatas yra dr. Bernard Platt (Platakis), ankstesniosios veiklos lietuvių kartos sūnus. Jis atsiliepė su 1,000 dolerių čekiu.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas — vasario 20

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas įvyks vasario 20, sekmadienį.

11 val. bus mišios už gyvus ir mirusius Lietuvos laisvės kovotojus. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis. Vadovauja Gudynas Post legionieriai.

3 val. popiet minėjimas vyks parapijos salėje. Pranešimą Lietuvos laisvės klausimu padarys svečias, neseniai pasitraukęs iš sovietų ekspedicijos Ramiajame vandenyne, inž. Kazys Ėringis. Meninę programą atliks vietos Liet. Bendruomenės choras, vadovaujamas Jono Adomaičio, ir lituanistinės mokyklos mokiniai.

Vietos ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami vasario 20-ąją skirti savo tėvų žemės nepriklausomybės paminėjimui ir kovos ryžto dėl jos panaudojimui. Minėjimą rengia Alto skvriaus valdyba. asb.—

rijoje, iš ten emigravo į Kolumbiją, kur mirė jos pirmas vyras. Atvyko į Ameriką, pradžioje gyveno Chicagoje, paskui persikėlė į Miami Beach, Fla. Ištekojo už prof. K. Pakšto. Jam mirus, visą laiką gyveno Miami Beach, kur gyveno ir jos dukra Danutė Wertelkienė ir anūkė.

Bendradarbiavo įvairioje spaudoje — Drauge, Tėviškės Žiburiose, Darbininke, Moteryje. Išleido keletą knygų vaikams. Prisiminimų knygą „Jaunystė“ spausdino pranciškonų spaustuve Brooklyne.

G.T. INTERNATIONAL

SOL ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra G.T. INTERNATIONAL INC. praneša, kad gegužės mėn. 13 d. 1983 prasideda 18 DIENŲ išvyka į Europą, Maskva, VILNIUS (7 DIENOS), KAUNAS, Talinas, Leningradas, Helsinkis.

LABAI RIBOTAS VIETU SKAIČIUS! Tolimesnė informacijom kreipkitės į: G.T. INTERNATIONAL, 6240 So. KEDZIE AVE., P.O. Box 29163 CHICAGO, ILLINOIS 60629 TELEFONAI: (312) 471-1700, 471-1702, 778-7731

Iš New Yorko PILNA KAINA — \$1,496.00, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos arba baleto bilietus (4 bilietai), įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų!

Šiai kelionei vadovaus agentūros prezidentas SOL. ALGIS GRIGAS.

SESELIŲ KAZIMIERIEČIŲ KAPELIONŲ PRISIMENANT

Šv. Kazimiero seserų vienuolijos įkūrimo deimantinio jubiliejaus metuose seserys su pagarba ir nuoširdžiu dėkingumu prisimena kun. Antaną Staniukyną jo 62 metų amžinybės iškeliavimo sukakty. Šio vienuolyno įsteigėjo mirties minėjimas jubiliejiniais metais iškilmingai atšvęstas ne tik motiniškam name, bet ir misijose Amerikoj ir Argentinoj, kur Šv. Kazimiero seserys tarnauja artimui ir Bažnyčiai.

Šiam tauriam kunigui pravartu išreikšti deramą pagarbą, nes vienuolijos kūrimosi pradžioj ir lietuvių išsivijoj jis buvo "spiritus movens", kurio šakota veikla pasireiškė įvairiais būdais. Jis

vienuolijos finansų teikėjas, pašaukimų ieškotojas, dvasios vadovas, pedagogas ir tikras tėvas. Kun. Antano Staniukyno, žymaus intelektualo, veikla buvo plati; jam rūpėjo įjungti dvasiškąjį Kunigų Vienių, pastatydinti našlaitnamį, jis puoselėjo viltį siųsti seseris į Friburgą studijom ir tokiu būdu pakelti jų mokslinį lygį, o vėliau pasiūsti jas švietimui į Lietuvą.

Kunigam Antanui Milukui ir Antanui Kaupui prašant pamitį globon vienuolijos branduolį, kun. A. Staniukynas nuo 1905 įsipareigojo skirti savo intelektualines ir fizines jėgas, savo veiklą, savo kūrybingą darbą vienam tikslui — Šv. Kazimiero

seserų vienuolijos kūrimosi plėtočiai bei gerovei. Kaip Vincentas Paulietis, vaikščiodamas po miesto gatves, ieškojo benamių našlaičių, taip kun. A. Staniukynas vaikščiojo po lietuvių gyvenamus miestus, klabendamas į jų duris, ieškodamas pašaukimų ir paramos lietuviškam vienuolynui. Tų laikų kai kurie lietuviai, nesuprasdami, kas tas vienuolynas, nesigailėjo tam "elgetai" nešvankaus žodžio. Gal tūlo neišauklėtos manieros davė jam mintį suredaguoti ir išleisti knygėlę "Mandagumas".

Trylikos metų intensyvi ir pilna pasišventimo labdaros veikla, lėšų telkimo rūpesčiai, seselių auklėjimas, vadovėlių ruošimas ir jų išleidimas atsiliepė į jo sveikatą. Keliais atvejais gydėsi sanatorijoj, bet išsėmusių jėgų neatgavo. Seserys su nuoširdžiu gailėsiu, malda ir meile matė savo gerojo tėvo žemišką kelionę baigiantis. 1918 gruodžio 15 užgeso šio kilnaus kunigo gyvybė. Jo mirtis giliai palietė visą vienuoliją ir lietuvišką visuomenę.

Apibūdinant pirmąjį vienuolijos kapelioną, prisimenamas kun. A. Staniukyno pageidavimas bei prašymas prieš mirtį. Žinodamas, jog Šv. Kazimiero seserų kongregacijai būtinai reikia gerų dvasios vadovų, kad jo pagristi dvasinio gyvenimo pamatai, tobulėtų, jis paprašė tėvus marijonus globoti seseris ir rūpintis jų dvasiniais reikalais. Dieviškosios Apvaizdos dėka tėvai marijonai buvo rinkiniai dvasios vadai. Per 16 metų rūpestingai ėjo patikėtas kapeliono pareigas šie kunigai: Pranciškus Bučys, Vincentas Kulikauskas, Kazimieras Reklaitis, Kazimieras Matulaitis, Mykolas Urbanavičius ir Juozas Vaitkevičius. Kai tėvų marijonų veikla sielovadoj ir spaudos srity išsiplėtė, kapelionais buvo skiriami pasauliniai kunigai: Boleslovas Urba, Stanislovas Valuckis, Antanas Zakarauskas, Vytautas Mykolaitis ir dabartinis kapelionas Stanislovas Gaučias.

Deimantiniam mūsų vienuolijos jubiliejui baigiantis, visiems mūsų dvasios vadams ir kapelionams nuoširdus acūti. Tesijungia mūsų maldos į galingą dekinimo himną, kurį siunčiam Aukščiausiajam už mirusius ir dabar sielovadoj dirbančius buvusius kapelionus ir dabartinį kapelioną žymų pamokslininką kun. Stanislovą Gaučią.

Sesuo M. Perpetua

LIETUVIAI ATSTOVAUJAMI PARYŽIUJE

Birutė Venskuvienė, Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos įgaliotinė tarptautiniam ryšiam, lapkričio 16-17 Paryžiuje dalyvavo Tarptautinio Katalikų Organizacijų Centro (OIC) Žmogaus Teisių Komisijos posėdyje.

Šiuose posėdyuose dalyvavo Pava Romana, Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijos, Tarptautinės Katalikų Jaunimo Federacijos, Tarptautinės Jaunųjų Krikščionių Darbininkų Sąjungos, Tarptautinės Katalikų Šalpos, "Teisingumas-Talka" Ko-

Milda Lenkauskienė, Lietuvių Fondo Ohio valstybėje atstovė, su P. Milašium, kuris Lietuvių Fondui yra paaukojęs per 10,000 dol. ir yra Lietuvių Dienų mecenatas. Nuotr. V. Bacevičius

ST. PETERSBURG, FLA.

Eugenijos ir Kazio Gimžauskų šeimos šventė

Prieš keletą metų į St. Petersburgą atsikėlė E. ir K. Gimžauskai. Jie tuojau įsijungė į Lietuvių Bendruomenės veiklą, kuri čia, išvažiavus jos steigėjui dr. D. Jasaičiui iš Tampos, buvo beveik sustojusi. Begalinės energijos ir judrumo Kazys Gimžauskas čia ėmė dirbti visu atsidėjimu. Jo rūpesčiu vietinės apylinkės narių skaičius tuojau padidėjo. Jis sakė kalbas, rašė daugybę raštų, skambino visoj Floridoj išsibarsčiusiems pažįstamiems, jau negalvojušiem apie visuomeninį darbą, o tik apie poilsį... Prie to darbo prisidėjo Staneliai, Gruzdžiai, Krasauskai, Klitoriai, A. Ragelis, Velbasiai, V. Kulbokienė, Vaškiai, o žymiai vėliau — A. Karnienė, M. Šilkaitis ir paskutiniu metu A. Gudonis bei kiti.

Išdygo Floridoj kelios naujos apylinkės, susidarė Floridos apygarda, kuriai eilę metų pirmininkavo K. Gimžauskas. Atėjo didžiosios veiklos metai su minėjimais, paskaitomis, vaidinimais (kur abu Gimžauskai visada uoliai reiškesi, organizavo). Pradėjom aukas rinkti Vasario 16 proga ir Lietuvių Bendruomenės reikalams ir dabar jau surenkam daugiau už kitas bendrines organizacijas, Nors nieko nesistengdama užgožti, dažnai dar talkindama kitiems, Lietuvių Bendruomenė kartais susilaukia priekaištų. Dažnas nebendruomenininkas ir čia mato K. Gimžausko kaltę...

Visuomenės darbe savo vyrui visada talkina ir Eugenija. Jai tenka priimti, vaišinti daugybę visuomenininkų svečių, o Kazui — juos vežioti po St. Petersburgą, vežti į Tampos aerodromą.

misijos ir kitų tarptautinių organizacijų atstovai.

B. Venskuvienė minimuose posėdyuose atstovavo Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijos (WUCWO) Žmogaus Teisių Komisijai ir padarė pranešimą apie šios Komisijos veiklą. Ji taip pat aktyviai reiškesi OIC posėdžių svarstybose, nustatant artimiausio tarptautinio Katalikų Organizacijų Centro Žmogaus Teisių Komisijos veiklos programą —

PLKOS inf.

— Kun. Kazimieras Patalavičius, salezietis, sausio 17 mirė Madride. Velionis buvo gimęs Lietuvoj 1912 gruodžio 14, kunigu išventintas 1945 birželio 24 Studijavo Italijoje, Portugalijoje, Ispanijoje. Nuo 1955 sausio 1 ketletą metų vadovavo lietuviškai radijo programai Madrido stotyje.

— Kun. Albinas Spurgis, MIC, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas Adelaidėj, sausio 24, ištikus jį kraujoplūdziui, skubiai nugabentas į Calvary ligoninę ir ten gydomas.

— Phoenix, Ariz., lietuvių Lietuvos nepriklausomybės šventę minės vasario 20, sekmadienį, 11:15 val. mišiomis už Lietuvos laisvę. 1 val. popiet bus oficialioji dalis ir pietūs. Meninę programą dalį atliks lietuvių tautinių šokių grupė "Rūta" iš Denver, Colo.

— PLB VI Seimo komitetas yra sudaręs 5 komisijas, kurios rūpinasi paruošti Seime svarstytinus klausimus. Komisijų pirmininkai yra: Mykolas Drunga — švietimo, dr. Kęstutis Keblys — kultūros, Algimantas Gureckas — politinės, Kęstutis Sušinskas — jaunimo ir Juozas Gaila — organizacijos - lėšų. PLB VI Seimas posėdžiaus birželio 27-30 Jaunimo centre, Chicagoje, II-jų PLD metu.

— Cleveland, Ohio, Vasario 27, sekmadienį, 4 val. popiet DMNP parapija savo salėj rengia dainos ir muzikos koncertą su soliste Aldona Stempuzienė ir kanklių soliste Mirga Bankaityte.

— Prof. dr. Vytautas S. Vardys, pusmetį gyvenęs Washington, D.C., nuo sausio pradžios grįžo į savo universitetą Oklahomoj ir perėmė politinio departamento vadovavimą. Jis kaip svečias profesorius artimu laiku turės vykti į Washingtoną ir Havajus skaityti tarptautinės politikos paskaitų universitetuose.

— Grandinėlės trisdešimtnečio šventė vyks kovo 19-20 Clevelande.

— Lietuviškų knygženklų paroda Australijos sostinėj Canberraj, "The Link" teatre, lapkričio 1-27 surengė Audronė Stepaitienė, pasinaudodama Adelaidėj gyvenančios Lidijos Pocienės turimu rinkiniu. Parodai buvo sutelkti 33-jų lietuvių dailininkų sukurti knygženklai. Dalis jų tuo pačiu laiku buvo išstatyti ir Australijos valstybinės bibliotekos priesalyje.

— Rekolekcijos gavėnijos metu Putnam, Conn., seselių vienuolyno centre: vyras kovo 4-5, moterim kovo 18-20. Praveda Tėv. P. Baltakis, OFM. Kovo 25-27 visiems charizmatiniu būdu praveda Tėv. J. Bacevičius, OFM. Vietų skaičius ribotas. \$45.00. Pradžia penktadienį 8 val. vak., pabaiga sekmadienį 1 val. popiet. Registruotis tel. 203 928-5828.

— Neringos stovyklavietėj 1983 metais bus tokios stovyklos: lietuvių kilmės vaikų anglų kalba birželio 26 — liepos 9, lietuvių mergaičių liepos 10 - 30, lietuvių berniukų rugpjūčio 14-27, ateitininkų liepos 31 - rugpjūčio 13. Registruotis adresu: I.C.C., Putnam, Conn. 06260.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Sklerys, Hot Springs, Ark., K. Šeškūnas, Baltimore, Md. Užsakė kitiem: J. Nakutavičius, Massapequa, N.Y. — V. Daugirdui, Port Jefferson, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiems 15 dol. metam.

WORCESTER, MASS.

Solisto R. Kazio Yakučio koncertas, Worcesterį turėjęs įvykti gruodžio 5, bet dėl ligos atidėtas, įvyks balandžio 17, sekmadienį, 4 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos salėj. Po koncerto kavutė. Bilietai, kurie buvo išplatinti anksčiau, galios ir šiam koncertui. Iškilus solistas visų mielai laukiamas, nes jis kaip tik ir gimes Worcesterį.

Tradiciniai pietūs, rengiami Šv. Kazimiero parapijos, kartu su menine programa įvyks kovo 6, sekmadienį, 1 val. popiet Maironio Parko didžiojo salėj.

Kazys Vaičekauskas, sulaukęs 80 metų amžiaus, po skaudžios

ligos mirė vasario 2. Gimęs ir užaugęs Lietuvoj, 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją, o 1949 atvyko į JAV ir apsigyveno Worcesterį. Dirbo General Electric bendrovėj ir 1968 pasitraukė į pensiją. Po gedulingų pamaldų Aušros Vartų parapijos bažnyčioj vasario 5 palaidotas Notre Dame kapinėse. Nuliūdime liko žmona Marija, du sūnūs: Vytautas Los Angeles ir Algirdas New Yorke.

Anelė Anužienė, ALRK Moterų S-gos 5 kuopos narė, lietuviškų vienuolynų ir kitų lietuviškų įstaigų rėmėja ir geradarė, palaidota vasario 1. — J.M.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LITHUANIAN FOUNDATION

1983 m. sausio mėn.

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, pavardė po dvasiškio — jamžintojas, pad. — padidino, įm. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, įgal. — įgaliotinis, suma po pavardės — įnašų iš viso, kand. — kandidatas.

2 x \$20.00 — Kučiauskas Konstantinas, atm. įn. atst. Igoris Kučiauskas įm. Justas Buivys \$20; Rimas Zigmas (miręs) ir Bronė \$120.

2 x \$25.00 — Gauronskas Antanas, \$225; Jančiauskas Povilas ir Stasė, \$250.

3 x \$30.00 — Jakštys, Jonas ir Ona (mirusi) \$200; Mažonas Kazimieras Sr. \$530; X \$130. 2 x \$50.00 — Masiulis Antanas atm. įn. atst. Masiulienė Stefanija, \$50; Skripkus Romas inž., \$175.

8 x \$100.00 — Jūros Šalių Kuopa "Klaipėda" \$500; Katarskis kun. Vaelovas \$1,000; Maldūnas, Romas ir Dolerosia \$100; Petrauskas Juozas ir Salomėja \$200; Rishkus Ona \$100; Šerkšnys Antanas ir Vera \$100; Tautkus kun. Juozas \$300; Vasiukevičius Vytautas \$100.

2 x \$180.00 — Ambrozaitis dr. Kazys ir Marija \$3,980; Balter Eugene L. MD \$180.

2 x \$200.00 — Černius Kazys ir Filomena \$1,000; Mate-

ras Eduardas atm. įn.: Juozas Materas \$200.

1 x \$210.00 — Simanauskienė Zuzana atm. įn.: aukojo 16 asm. atst. Jančiauskienė Stasė \$210.

1 x \$225.00 — Valūnas Petras atm. įn.: P. Valūnienė \$225. 1 x \$30,000.00 — X, \$50,000. 1 x \$30,277.25 — X, \$46,277.25 Iš viso 25 — \$62,552.25.

1982 gruodžio mėn. buvo Balienė Stefa \$628.11; turi būti Balys Karolis (miręs) ir Stefanija \$628.11.

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1983.I.31 pasiekė \$2,440,476. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$1,028,650.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1983.I.31 palikimais gauta \$650,423.81.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NOT-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. Marquette Road, Chicago, IL 60629"

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

3 ĮDOMIOS LIETUVIŲ EKSKURSIJOS 1983 METAIS

"ŠV. ŽEMĖ — EGIPTAS — GRAIKIJA" — 18 dienų kelionė — balandžio mėn. 21 dieną. Kaina iš New Yorko — \$2275.00

"KELIONĖ Į SKANDINAVIJĄ" — 19 dienų kelionė — birželio mėn. 4 dieną. "Kaina iš New Yorko — \$2295.00

"ISPANIJA — LIURDAS — PARYŽIUS" — 14 dienų kelionė — rugpjūčio mėn. 27 dieną. Kaina iš New Yorko — \$1795.00

Kelionių brošiūros, smulkesnė informacija ir registracija:
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
tel. (312) 238 - 9787

ATOSTOGOS PRIE BALTIJOS 1983

KELIONĖS LIETUVON — GEGUŽĖ, BIRŽELIS, LIEPA, RUGPJŪTIS

IŠVYKSTAMA iš New Yorko, Montrealio, Los Angeles ir Seattle erdviais Finnair lėktuvais. Skrendama tiesiog į Helsinkį, plaukiama laivu į Taliną, važiuojama autobusu į Rygą, lėktuvu į Vilnių. Iš Vilniaus lėktuvu skrendama į Taliną.

MAŽESNĖS KELIONĖS: 10 naktų/11 dienų — 5 naktys Vilniuj, 2 naktys Rygoj, 2 naktys Helsinky. Iš New Yorko ir Montrealio \$1353.00-\$1561.00. Iš Seattle \$1487.00-\$1692.00, iš Los Angeles \$1628.00-\$1797.00.

ILGESNĖS KELIONĖS: 14 naktų/15 dienų: 5 naktys Vilniuj, 2 naktys Rygoj, 3 naktys Taline, 3 naktys Helsinky. Iš New Yorko ir Montrealio \$1515.00-\$1723.00, iš Seattle \$1649.00-\$1854.00, iš Los Angeles \$1790.00-\$1959.00.

KAINON ĮSKAITOMA: visi valgiai, pervežimai, mokesčiai, pirmos klasės nakvynės Helsinky, Rygoj, Taline ir Vilniuj, kasdien apžiūrėjimo programos (laisva programa Helsinky), ekskursijos į Kauną ir Trakus. Kainos — miegant dvieju kambariu. Lėktuvų kainos pagal "group 10 Apex", galiojusias 1983 sausio 1.

NUOLAIDOS padariusiem rezervacijas prieš kovo 10.

DĖL INFORMACIJŲ kreiptis į Stephanie Horton, Union Tours Inc., 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016. Tel. 212 683-9500.

NEW YORKO "HARMONIJA" DŽIUGINO CHICAGĄ

"Margučio" vardu Chicagoj jau penkiasdešimt pirmuosius metus veikia lietuvių radijo programa. Tos programos vedėjo Petro Petručio įžvalgumo dėka "Margučio" renginiai pasižymi išskirtinai vis nauju įdomumu. Šis žmogus sugeba surasti ir pakviesti įvairių menininkų iš kitur.

Chicagoj turim keletą chorių, eilę vokalinę solistų, pianistų bei kitokių menininkų. Nors visi jie puikūs ir įsigiję savo vertę, bet daug kartų matyti ir girdėti. Kaskart pasiilgstama vis ko nors naujo. Atrodo, kad Petras Petrutis, šią visų mintį gerai supratęs, jos nuosekliai ir laikosi. Šiame kelyje jam ir sekasi: žitrek — ką nors naujo jau ir beturįs. Susitikus tiesiai ir paklausiau, kaip jis randa vis ką nors naujo ir gražaus. Jo atsakymas buvo trumpas ir aiškus: "Kas ieško, tas ir randa".

Tokį paskutinį jo puikų radijo spalio 17 Chicagoj lietuvių Jaunimo Centre turėjo progos išvysti bei išgirsti. Pilnutėlė salė kiekvieno dalyvio širdį ir aki džiuginančiu pasitenkinimu išklaušė pirmą kartą iš New Yorko Chicagoj atvykusio jauno ir gražaus mišraus kvarteto (vyrų ir moterų) — "Harmonijos" — programą. Lūkesčiai ir viltys su kaupu buvo pateisinti. Po kiekvienos dainos buvo ilgai ir džiaugsmingai plojama, o programos pabaigoj klausytojai išprašė pakartoti partizanų dainą ir "Nemunėlių" ir dar kelias naujas pridėti.

Visos atliktos dainos buvo lietuvių kompozitorių kūriniai pagal lietuvių poetų bei liaudies dainų tekstus. Tik vienas duetas — "Duok ranką man, brangi" — buvo iš W.A. Mozarto operos "Don Giovanni". Pasirinktos dainos, sakyčiau, nesunkios, kai kurios girdėtos ir daug

kam žinomos. Tačiau naujai ir išradinai interpretuotos bei vaidybiškai pagal dainų tekstus apipavidalintos — susilaukė naujo grožio, palikusios žiūrovams gilų įspūdį. Tai "Harmonijos" vadovo V. Ralio sveikintinas sumanymas. Jo aranžuota partizanų daina "Stoviu aš parimtis" (žodžiai V. Panavaitės) kai kam veidus ir ašara suvilgė.

"Harmonija" — rimtas, visais atžvilgiais patrauklus, puikiai susidainavęs vienetas. Balsai geri, gražaus tembro, harmoningai tarpusavy derinasi: sopranas Rasa Bobelytė-Brittain, altas — Birutė Ralytė-Malinauskienė, tenoras — Viktoras Ralys ir bosas — Petras Tutinas. Atrodo, visų balsai lavinami, gerai išlyginti, nenustelbią vienas kito. Akompaniatorius Matas Yatkaukas pianino garsais puikiai lydėjo dainuojančius.

Visų dainininkų kalba graži, taisyklinga, lietuviška. Žodžiai dainose aiškiai tariami.

Nors "Harmonijos" vadovas Viktoras Ralys dar jaunas muzikas, bet reikia džiaugtis, kad jis savo įgytas muzikines žinias skiria lietuviškai dainai ir giesmei ir jau spėjo taip gražiai pasireikšti.

"Harmonija" džiugino čikagiškius ne tik puikiu koncertu salėje, bet ji paskyrė savo gražią balsinę dovaną ir Dievo garbei: Šv. Mergelės Marijos parapijos bažnyčioj, Marquette Parke, sekmadienio pamaldų metu pagiedojo tris giesmes.

Nuoširdi padėka "Margučio" vedėjui Petriui Petručiui už jo gražias pastangas, kurių dėka turėjom tokią puikią sekmadienio popietę — tokią dvasios atgaivą. Tai buvo prablaivinimas minčių nuo girdimų ir spaudoj skaitomų įgrisusių, ypač Chicagoj, išpuolių ir nekultūringai vedamos kovos vienu prieš ki-

tus. "Margučio" suruoštoj meninėj popietėj ne tik gėrėjomės puikiu koncertu, bet turėjom progos ir pasijuokti, skaitant fejletono konkurse pirmą premiją laimėjusio dr. Henriko Lukševičiaus fejletoną.

Išlydėjus "Harmonija" atgal į New Yorką, linkėtina jai nepavirgstančio ryžto ir geriausios sėkmės išdainuoti dar daug daug lietuviškų dainų, nes mūsų tautos "dainų skrynėlė" didelė. O graži lietuviškoji daina daugelį išsaugos nepaskęsti svetimųjų jūroje.

Teodora Serapinienė

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 6 dol. — F. Prekeris, San Jose, Calif., E. Liaugaudas, Parsippany, N.J., B. Udalovas, St. Petersburg, Fla.

Po 5 dol. — L. Jankauskas, St. Petersburg Beach, Fla., V. Vaičiulis, Woodhaven, N.Y., J. Jakulis, Greenwich, Conn., J. Seidys, Montrose, N.Y., A. Pliškaitis, Newark, N.J., V. Yomant, St. Petersburg, Fla., F. Liuberskis, Richmond Hill, N.Y., J. Urbonas, Clawson, Mich., P. Tribušis, Providence, R.I., R. Vilimas, Washington, D.C., L. Piliš, Noank, Conn., K. Teleiša, Bethpage, N.Y., L. Reivydas, Los Angeles, Calif., J. Keraminas, Rockford, Ill., B. Karmazinas, Grotón, Conn., S. Liaukus, Huntington, Conn., A. Juzaitis, Plymouth Meeting, Pa., P. Kliorys, S. Euclid, Ohio, B. Emery, Hicksville, N.Y., P. Roževičius, Woodhaven, N.Y., S. Zebertavičius, Parlin, N.J., J. Matulaitienė, Brooklyn, N.Y., M. Majauskas, Mt. Laurel, N.J., A. Garsienė, Worcester, Mass., V. Bakšys, Dorchester, Mass., J. Masilionis, Chicago, Ill., A. Jonynas, Meriden, Conn., E. Mekys, Cleveland, Ohio, V. Melinis, Matawan, N.J., L. Banis, Cleveland, Ohio, dr. D. Harmon, Falls Church, Va., B. Chlamskas, Kennebunkport, Maine, dr. K. Čampė, Highland, Md., E. Treimanis, Richmond Hill, N.Y., I. Budrys, Collinsville, Conn., K. Dulys, Crownsville, Md., V. Butvydas, Parsipany, N.J., K. Vaitaitis, Westbrook, Conn., dr. J. Gustaitis, Scranton, Pa., B. Strimaitis, Mount Carmel, Conn., J. Stapulonis, Lawrence, Mass., S. Šergalis, Weston, Ont., V. Micevičius, Bellflower, Calif., E. Leleiva, Richmond Hill, N.Y., V. Malžinskas, Los Angeles, Calif., S. Janušas, Sea Cliff, N.Y., C. Balchunas, Toms River, N.J., L. Šimkus, Clark, N.J., J. Adomėnas, Brooklyn, N.Y., M. Jauniškis, E. Northport, N.Y., E. Daidydas, Brooklyn, N.Y., A. Lingertaitis, Dorchester, Mass., A. Rudzitas, APO, N.Y., S. Kudulis, Ormond Beach, Fla., A. Radzivanas, Richmond Hill, N.Y.

Po 4 dol. — V. Baltrušaitis, Hillside, N.J., B. Steponis, Cleveland, Ohio, B. Aponavičius, Easton, Pa., J. Davis, Plymouth, Mass., A. Krajauskas, Richmond Hill, N.Y.

Po 4 dol. — A. Daukantas, Wallington, N.J., M. Ugenskas, St. Petersburg, Fla.

Po 3 dol. — O. Osmolskis, Richmond Hill, N.Y., V. Sklerys, Hot Springs, Ark., N. Kulikauskas, S. Ozone Park, N.Y., M. Brakas, Sioux Falls, S.D.

Po 3 dol. — A. Sulaitis, Brooklyn, N.Y., B. Sidzikauskas, Pompano Beach, Fla., J. Tamašauskas, Worcester, Mass., A. Vitkus, Hartford, Conn., M. Banevičius, W. Hartford, Conn., A. Kirkila, Nesconset, N.Y., G. Jezukaitis, Gulfport, Fla., M. Kiaunis, Amsterdam, N.Y., A. Vilgošas, Philadelphia, Pa., V. Šilėnas, Erie, Pa., M. Gudukas, Centerville, Mass., J. Palevičius, Hudson, N. H., J. Freimanas, Brockton, Mass., M. Norkūnas, Dorchester, Mass.

Po 2 dol. — P. Pukas, North Chicago, Ill., F. Dimas, Ridge-wood, N.Y., K. Prapuolenis, Worcester, Mass., O. Danisevičius, Woodhaven, N.Y., E. Ramonas, Los Angeles, Calif., T. Galenski, Perlin, N.J., V. Simonaitis, Richmond Hill, N.Y., A. Dėdinas, Greenfield, Mass., V. Vaškys, Cheltenham, Pa., V. Vaich, Largo, Fla., J. Sabulis, Walkill, N.Y.

Visiems aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Dainuok ir šok — J. Nakutavičiaus su Dana Summers-Striugaite, palydint orkestrui "Lietuva", įdainuota: Ateisiu, merguzėle, ateisiu, Sapnų piliis, Krinta lapai, Myliu, Fernando karčiama, Kur gimtinė mylima, Pirmosios gėlės, Ispaniškos akys, O kam gi tu pabeldei, Gera būti žmogum. Kaina 12 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Kalėdos — Aušros Vartų Montrealio choro įgiedotos kalėdinės giesmės. Kaina 10 dol. Nauja diena — antroji dvynukų Šalčių plokštelė iš Vokietijos. Kaina 10 dol. Tarp tostų ir dainų — estradinę muziką atlieka R. Kasputis su gitarę, trumpėtis ir akordeono palyla. Kaina 9 dol. Lauksiu tavęs ateinant — Montrealio vyrų okteto dainos. Kaina 10 dol. Motulės dainos — lietuvių liaudies dainos. Dainuoja Bostono lietuvių etnografinis ansamblis "Sodažto". Kaina 6 dol. Kur gintarais. — Montrealio jaunimo ansamblio atlieka 16 kūrinių. Kaina 10 dol. Dainos, muzika ir gėlės — įvairių kompozitorių ir artistų atlikti 12 kūrinių. Kaina 9 dol. Leonas Baltrus — arijos ir dainos. Kaina 8 dol. Aras...toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. Nerija — Clevelando studentų vieneto dainos. Kaina 8 dol. Pavasaris — dainuoja dvynukai Šalčiai Vokietijoje. Kaina 10 dol. Užaugau Lietuvoj — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Keliautojų dėmesiai

Juožas Kaributas yra parašęs įdomią knygą "Kelonė aplink pasaulį". 423 puslapių knygoj sukaupta daug kelionių įspūdžių. Knyga iliustruota nuotraukomis iš aplankytų vietovių. Knyga su persiuntimu tik 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

AMBER HARVEST Fresh fruits and vegetables PARDUOTUVĖ

Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoj. Užsakomi vaisių krepšiai visom progom. Iki malonaus pasimatymo!

110-21 Jamaica Ave.
(kampus 111 St.)
847-9225

Atidara nuo 8 iki 7 val.
nuo pirmadienio
iki šeštadienio

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastiniu apdangalu, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

1983 M. KELIONĖS LIETUVAJ

18 DIENŲ: SPECIALI KELIONĖ, skirta studentams ir jaunuoliam, norintiems susipažinti su Lietuvos kultūrinu ir artistiniu palikimu —

Kelonė 614: birželio 14 - liepos 1 \$1,899
Kelonė 816: rugpjūčio 16 — rugsėjo 2 \$1,899
Lankoma: 11 dienų Lietuvoj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj, 1 Helsinky

17 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kelonė 512: gegužės 12 - 28 \$1,699
Kelonė 714: liepos 14-30 \$1,799
Kelonė 915: rugsėjo 15 - spalio 1 \$1,699
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 4 Rygoj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

15 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelonė 818: rugpjūčio 18 - rugsėjo 1 \$1,689
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 4 Varšuvoj, 2 Krokovoje, 1 Frankfurte

14 DIENŲ: LIETUVA, Lenkija ir Vokietija

Kelonė 621: birželio 21 - liepos 4 \$1,669
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 3 Varšuvoj, 2 Suvalkuose, 1 Frankfurte

12 DIENŲ: LIETUVA IR RUSIJA

Kelonė 427: balandžio 27 - gegužės 8 \$1,279
Kelonė 607: birželio 7-18 \$1,569
Kelonė 705: liepos 5-16 \$1,569
Kelonė 809: rugpjūčio 9-20 \$1,569
Kelonė 906: rugsėjo 6-17 \$1,569
Kelonė 104: spalio 4-15 \$1,279
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj

12 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

Kelonė 510: gegužės 10-21 \$1,329
Kelonė 719: liepos 19-30 \$1,569
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

Visi išvykimai iš New Yorko ir Bostono Darom! giminių iškvietimo dokumentai Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
617 965-8080/969-1190

AMŽINA ŠLOVĖ ATLANTO URAUGAIČIAUS!

1983 1983

DARIAUS IR GIRĖNO SUKAKTUVINIS KALENDORIUS

50 m. skrydžio jubiliejus

14 inč. pločio ir 22 inč. ilgio

Tinkamas įreminti Su persiuntimu 5.50 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratešti prenumeratą 1983 metam

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujėm skaitytojam pirmuosius mėfus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų. J. Jaškauskio apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliusios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka 9%

Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 11%

Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.

Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

"KASA priima švenčių ar atostogų plano taupymo indėlius ir už juos taip pat moka 9% palūkanų".

— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

NUOTAIKINGAS KAUKIŲ BALIUS

New Yorko ateitininkų tradicinis kaukių balius, rengiamas prieš Užgavėnes, buvo vasario 5, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Prasadėjo 8 v.v.

Salę sumaniai, išradingai ir skoningai papuošė Rasa Juškinė-Ardytė su vyresniaisiais moksleiviais ateitininkais. Ji panaudojo balionus, pripūstus helijaus dujų. Balionai vienos melsvos spalvos. Prie kiekvieno stalo į viršų kilo keliolika balionų. Keleta surištų balionų su ilgais kaspiniais buvo paleista ir į salės lubas. Vienos spalvos balionai suteikė savotišką pakilią nuotaiką ir grožį, o kaspiniai suteikė aukštyn kylantį ritmą.

Stalai buvo gražiai papuošti, apkrauti puikiais šaltais valgiais. Valgis buvo tikrai puikus. Pasakui davė šiltą viščiuką, kugelį ir kavą. Šį sykį patarnavo ne

mergaitės, o berniukai, šmaikščiai besisukiodami tarp stalų.

Pačioje pradžioje scenoje pasirodė ateitininkų sendraugių pirmininkas Juozas Rygelis, visus pasveikino šia proga, papasakojo, kas čia bus, ir pakvietė Petrą Tutiną vadovauti kaukių paradiui.

Šokiai prasidėjo 9 val. Šokiam grojo Joe Thomas orkestras. Be abejonės, tai yra vienas iš geriausių šios rūšies orkestrų, kuris turi tokį didelį lietuviams priitaikytą šokių repertuarą ir kuris sugeba šokiam groti spalvingai, įdomiai. Prie Joe Thomas muzikos visiems lengva šokti.

Pasirodė kaukės

Kaip paprastai, kaukės su įvairiais kostiumais pasirodė vidurnaktį. Šiomet jų paradiui buvo paskirtas laikas — 11 val. Grojant maršui, į salę įėjo kokia

(nukelta į 8 psl.)

SUKAKTUVININKAS K.P. VILNIS

Sukaktuvininkas Kazys Paulius Vilnis gimė 1907 rugpjūčio 6 Brooklyne, N.Y., elektros inžinierius ir visuomenės veikėjas. Augo ir išsimokslino Lietuvoje, kur dirbo šauliuose, pavarininkuose, Vilniui vaduoti sąjungoj ir LGSF (Lietuvos gimnastikos ir sporto federacijoj), bet daugiausia darbovosi moksleivių ateitininkų tarpe. Aukštesniosios technikos mokyklos ir Kauno rajono moksleivių ateitininkų kuopom vadovavo po vienerius metus. 1930 ateitininkų sukaktuviniame kongrese, atliekant meninę programą, dainavo chore ir dalyvavo šokių grupė, kaip baleto šokėjas. 1931 baigė Kauno aukštesniąją technikos mokyklą ir tuoj išvyko į JAV, kur 1933-34 mokėsi Brooklyno politechnikos institute.

Kazys P. Vilnis

Kai Vilnis grįžo iš Lietuvos, tuojau įsijungė į lietuvių katalikų organizuotą veiklą. Glaudžiai bendradarbiavo su LK Susivienijimo dvasios vadu kun. Jonu Balkūnu, dabar prelatu. Netrukus įstojo į Susivienijimą ir Lietuvos vyčius. Darbovosi ir kitose organizacijose, ypač Lietuvių darbininkų sąjungoj, ALRK federacijoj, kur 1934-48 buvo centro valdybos ir švietimo komisijos nariu bei išdo globėju. Studentų ir profesionalų sąjungoj buvo vienas iš steigėjų ir pirmasis jos vicepirmininkas. Vienerius metus darbovosi kultūros instituto valdyboje, 1939-41 New Yorko pasaulinės paro-

dos lietuvių komitete, 1939-47 buvo LA importo-eksporto korporacijos direktorium, Balfio centro direktorių taryboj ir t.t.

Su to meto grupe lietuvių veikėjų K. Vilnis suorganizavo bendrovę, kuri 1933 gruodžio 1 išleido savaitinį laikraštį "Amerika". Jis tapo to laikraščio vienu iš steigėjų, pirmuoju redaktorium ir administratorium. Po trejų sėkmingo darbo metų, dar pasiliko vieneriems metams administratoriaus pareigose.

Atsisveikinęs su laikraščiu, nusikėlė į New Haveną, Conn., ir pradėjo organizuoti nuosavą prekybą. Tam darbui labai gerai talkino jo žmona Elena, buvusi Podelytė. Tai Bostono lietuvių jaunimo veikėja ir Šv. Pet-

Apie Lietuvą per radiją

Vasario 4 vakare nuo 8 iki 9 val. visą valandą kalbėjo angliškai ir atsakinėjo į klausimus (talk show) dr. Algirdas Budreckis. Jis supažindino su Ribben-tropo-Molotovo sutartimi, pagal kurią Lietuva buvo atiduota rusams. Kalbėjo apie lietuvių okupacines kančias, apie areštus, trėmimus ir psichiatrines ligonines, apie tikinčiųjų persekiojimą. Pasakojo, kiek Lietuvoje buvo kunigų seminarijų ir kiek buvo kunigų. Dabar esanti palikta tik viena kunigų seminarija ir tik keliolika naujų klierikų leidžiama į ją priimti. Daug bažnyčių nebeturi kunigų, nes išmiršta daugiau, negu iššventinama naujų. Toku būdu atsiradusi slapta pogrindžio kunigų seminarija. Vyskupas Slatkevičius jau 20 metų su viršum yra namų arešte ir negali eiti vyskupo pareigų. Kalbėjo apie Lietuvos Katalikų Barmyčios Kroniką ir kitą pogrindžio spaudą, kaip sunkiai ji paruošiama ir platinama, kaip komunistai gauda rašytojus ir platinotojus tos spaudos, o pagauti esą labai sunkiai baudžiami.

Po jo įvadinės kalbos buvo eilė klausimų iš radijo stoties vedėjo, o taip pat telefonu, o dr. Budreckis atsakinėjo į visus

ro parapijos choro aktyvi dalyvė. Jų išaugintos dvi dukros ir sūnus dabar gyvena Californijoje. Gyvendamas New Havene, Vilnis, nors ir buvo užsiėmęs kasdieniniais darbais ir rūpesčiais savo prekyboj, uoliai dalyvavo pagrindinių organizacijų veikloj, eidamas įvairias atsakingas pareigas jų valdybose.

1940 dalyvavo Pittsburghe ALRK federacijos tarybos suvažiavime, kuriame buvo nutarta steigti Amerikos Lietuvių Tarybą. Jam buvo prie širdies ir Balfas, nes tarp organizacijos steigėjų ir rėmėjų K. Vilnies pavardė visur figūravo. Jis rūpinosi tremtinių iškvietimu ir įkurdinimu šime visokių laisvųjų krašte. Dalyvavo LK Susivienijimo seimuose, kaip atstovas ar direktorių tarybos narys.

Stabtelėjus tik prie jo gyvenimo ryškesnių momentų ir darbu, aiškiai matyti, kad sukaktuvininkas buvo šakota asmenybė, nes daug dirbo ir eilė kitų visuomeninės veiklos sričių.

Išėjęs į pensiją ir persikėlęs nuolatiniams apsigyvenimui į Floridą, į St. Petersburg Beach, K. Vilnis stipriai įsijungė į Tautos Fondo darbus. Jis yra TF tarybos narys. Suorganizavo Floridos TF atstovybę bei įgaliotinių tinklą ir yra atstovybės valdybos pirmininkas. Floridos valstijos ribose sėkmingai vadovauja visam TF darbui, o ypatinai patarnauja visiem lietuviams testamentinių palikimų tvarkymu. Daug prisidėjo su patarimais ruošiant TF Floridos atstovybės veiklos nuostatus. Jo pastangomis Floridos Tautos Fondo atstovybė, kaip pelno nesiekianti organizacija, buvo įregistruota Floridos valstijos sekretoriaus įstaigoj 1980 lapkričio 24. Priklauso prie Lietuvos vyčių ir darbuojasi Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) St. Petersburgo skyriaus valdyboj.

Su sukaktuvininku visada malonu susitikti, pakalbėti apie prabėgusį laiką ir dabartį. Visada jis turi ką nors teigiamo pasakyti apie kiekvieną žmogų. Visi lietuvių jam yra brangūs ir mieli. Mėgsta humorą.

Deimantinio jubiliejaus proga mielam sukaktuvininkui linkėtina geros sveikatos, Aukščiausio palaimos ir ilgiausių metų.

Vacys Urbonas

Įvairius spaudos darbus atlieka lietuvių pranciškonų spaustuve Brooklyne. Atleka švariai, gražiai ir sąžiningai. Skambinti — 212 827-1350.

klausimus. Pabaigoje buvo transliuojamas (iš plokštelės), Lietuvos himnas.

Toks supažindinimas amerikiečių su Lietuva, parodant jos dabartines okupacines kančias, yra labai naudingas Lietuvos bylai. Juk juo daugiau apie tai žinos, tuo atsiras daugiau draugų Lietuvai. O to juk niekada nėra per daug.

Esame dėkingi Algirdui Budreckiui už šią valandą radijo bangomis. Buvo perduota iš WUMB radijo stoties banga FM 91.9. Taip pat esame dėkingi ir šiai radijo stotčiai.

Iš kitataučių spaudos

Vakarų Vokietijos didysis dienraštis Die Welt Nr. 19 sausio 24 vedamajam puslapyje įdėjo Von Manfred Neuber straipsnį: Estland, Lettland, Litauen — drei Sowjetkolonien. Straipsnyje rašoma apie Strasboure įvykusį Europos parlamento posėdį, kad šis kolonijinis klausimas būtų iškeltas Jungtinėse Tautose.

Straipsnis ilgas ir įdomus, nurodąs, ko siekia rusai ir ką iki dabar padarė tuo reikalu vakarai.

Mirė I. Dženkaitytė-Žukauskienė

Vasario 6 staiga mirė Irena Dženkaitytė Žukauskienė. Palaidota po mišių iš St. Joseph's bažnyčios, Blue Hills kapinėse, Braintree.

Irena buvo dukterė Kauno policijos vado, kuris buvo komunistinio bandito nušautas vokiečių okupacijos metu.

Nuliūdime liko vyras Romualdas Žukauskas, sūnūs su šeimomis: Viktoras, Liudas, Romualdas ir Tomas, o taip pat eilė kitų giminių ir bičiulių.

Paminėta Marija Varnienė

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Bostono klubo narės sausio 29 paminėjo a.a. pedagogę Mariją Varnienę.

Meninėj pobūvio daly Aktořė Aleksandra Gustaitienė meniškai paskaitė Balio Gražulio apyskaitę "Lenktynės į kapus", įnešdama humoro į tą sritį, kur, rodosi, šypsniio nėra ir negali būti. Apyskaitė buvo perskaityta labai įdomiai.

Akademinėj daly El. Vasyliūnienė pabrėžė, kad abu Varnai, Marija ir Adomas, mirė lietuvių bės centre — Chicagoj. Į Mariją Varnienę prelegentė pažiūrėjo iš keisto taško: jos amžiaus. Marija baigė Montessori kursus būdama 44 metų amžiaus. Iki to laiko ji mokėsi daugelio dalykų, kurie visi sukosi apie mažą vaiką: ginekologija, pedagogika, gimnastika ir kita. Nuo 44 metų iki savo ilgo gyvenimo pabaigos ji buvo ištikima savo pašaukimui: ginti mažojo vaiko teises. Marijai jos darbe padėjo du žmonės: jos vyras Adomas Varnas, vienas iš didžiausių nepriklausomos Lietuvos dailininkų, kurio vardas yra giliai įaugęs į gimtąją žemę, nors nemaža kūrinių yra sukūręs ir emigracijoj, ir Domė Petruitytė, jauna entuziastė, irgi pamėgusi Montessori sistemą. Šie trys asmenys dirbo sunkų kultūrinį darbą: 21 metus Lietuvoj, 3 metus Ravensburge, Vokietijoj, o nuo 1949 iki Marijos ir Adomo Varno mirties — čia, Amerikoj. Jie turėjo gražių ir tamsių dienų, kaip kiekvienas iš mūsų. Marijos dėka Lietuvoj ir lietuviuose pasiklidu Montessori mokslas, viena iš gražiausių ir naudingiausių sistemų. Prelegentė gan išsamiai panagrinėjo pačią montessorinę sistemą, ko iš jos gali išmokti ir suaugęs. Ši sistema nėra vien tik mokyklinė ar darželinė, ji yra gyvenimiška.

Iždininkė Irena Ulpaitė paskaitė pereinų metų apyskaitą. Pobūviui pasibaigus, gausiai susirinkusios viešnios pasivaišino. —P.B.

Daugiau pagarbos dirbantiem lietuvių

Sausio 23 programoje, perduodamas platų reportažą iš Jackaus Sondos pagerbimo ir pateikdamas iš juostos ištraukas iš Antano Gustačio kalbos, Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis kalbėjo, kad reikia at-

statyti pagarbą tiem, kurie plūša lietuviškuose dirvuoose. Pabrėžė, kad mūsų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo nykimo viena iš priežasčių — nevertinimas tų, kurie dirba lietuviųbei. Dabar mūsų tokie neretai net pajukiami, vadinant juos veikėjais neigiama prasme. Tad neuostubai, kad juo toliau, juo sunkiau mūsų organizacijom net valdybas sudaryti.

Tokioje padėtyje visu nuoširdumu tenka džiaugtis, kai pasitaiko gražios išimtys. Vieną tokią gražią išimtį sudarė sausio 15 surengtas visuomenininko ir spaudos darbuotojo Jackaus Sondos pagerbimas jo 90 metų amžiaus sukakties proga. Pagerbime pareikšti gausūs sveikinimai ir nuoširdūs linkėjimai sudaro bent simbolį tos padėkos, kurią lietuvių visuomenė turėtų jausti Jackui Sondai už jo atsidėjimą ir darbą Lietuvos labui tėvynėje ir išėivijoje. Jeigu ju pastangos laiku būtų įvertintos reikalinga talka ir parama, tai gal dar ir šiandien Bostono ir apylinkės lietuvių tėteturėtų savitrašį "Keleivį". O tas tikriausiai sudarytų jam aukščiausią padėką ir didžiausią jo pastangų įvertinimą.

Patikslinimas

Aprašant Jackaus Sondos 90 metų sukakties minėjimą, įvyko neapsižiūrėjimas. Prie garbės stalo dar sėdėjo inž. Aleksandras Čaplikas ir Ona Ivaškienė, o prezidento Reagan sveikinimą perskaitė Birutė Šležienė, o ne Gita Kupčinskienė. Už netikslumus atsiprašome.

JŪRA STRIMAITYTĖ, lietuvių advokatė. STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turime ofisą ir Bostone priimti klientus. Musų sritys yra apdraudus bylos, workers' compensation ir testamentų sudarymas.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LMF Bostono klubo susirinkimas—vasario 26, Prelegentė Elena Juciūtė.

Kaziuko mugė, rengiama Baltijos ir Žalgirio tuntų, įvyks kovo 6 A.L. Piliiečių D-jos klubo II ir III aukšte. Atidarymas 11:30 val. ryto.

Lietuvių radijo valandėlės, vedamos Stepono ir Valentino Minkų, 49 metų sukaktuvinis koncertas — kovo 12.

Lietuvių kredito unijos "Tautpa" susirinkimas įvyks kovo 26.

Sol. Daivos Mongirdaitės koncertas, rengiamas Naujosios Anglijos Pabaltiečių D-jos, įvyks kovo 27, sekm., 3 val. popiet First & Second Church salėj, 66 Marlborough St.

Laisvės Varpo pavasarinis renginys — balandžio 10.

Šv. Petro parapijos sueiga — reunion įvyks balandžio 17.

Esto sol. Heinz Riivald koncertas, rengiamas Naujosios Anglijos Pabaltiečių D-jos, įvyks balandžio 24, sekm., 3 val. popiet First & Second Church salėj, 66 Marlborough St.

"Aušros" 100 metų sukakties minėjimas įvyks balandžio 24.

Komp. Juliaus Gaidelio operos "Mindaugas" pristatymas — gegužės 1.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

"Amber Holidays"

1983 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Balandžio 20	\$1075.00	Liepos 20	—\$1338.00
Gegužės 4	— 1075.00	Rugpjūčio 3	— 1338.00
Gegužės 11	— 1229.00	Rugpjūčio 17	— 1528.00
	(su Ryga)		(su Ryga)
Gegužės 25	— 1285.00	Rugsėjo 7	— 1338.00
Birželio 15	— 1528.00	Rugsėjo 19	— 1143.00
	(su Ryga)	Rugsėjo 26	— 1110.00
Birželio 22	— 1338.00	Spalio 5	— 1229.00
Liepos 13	— 1528.00		(su Ryga)
	(SU Ryga)		

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į: TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC. 393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127 Tel. (617) 268-8764

Norintiem atsikviesti gimines atstogom — sutvarkome dokumentus. Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Prices are based on double occupancy and are subject to change

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsikvilti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siunta gavęs, bankas tuoj t traukia sumą į sąskaitą. Prisiideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
485 West Broadway
South Boston
9 AM to 5:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

BRANDEY CIRCLE OFFICE
740 Brantley Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. HIBALD PRESIDENT

A.A. LAIMAI BOBELYTEI - JASAITIENEI

mirus, jos broliams dr. Kaziui Bobeliui ir inž. Jurgiui Bobeliui ir jų šeimoms reiškiamė gilia užuojautą.

Irena ir Aleksandras Vakseliai

A.A. VIOLETAI GRABNICKAITEI

tragiškai žuvus, skausmo prislėgtus tėvus Mildą ir Algį, seseris Kristiną ir Liną, broį Gintarą ir gimines giliai užjaučiame ir liūdime.

Modesta ir Juozas Blažaičiai

Savonorui - kūrėjui

A.A. JURGIUI KIAUNEI

mirus, sūnui Kęstučiui su šeimė ir visiems artimiesiems reiškiamė gilia ir nuoširdžią užuojautą

Dr. Aldona Birutienė
Danutė ir Stasys Biručiai

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė .... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė .... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: vasario 20, sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas. Pradžią 3 v. popiet.

Lietuvos gen. konsulas Anicetas Šimutis vasario 20, sekmadienį, švenčiant Lietuvos nepriklausomybės šventę, 11 val. dalyvaus pamaldose Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir 3 v. minėjimo akademijoje Kultūros Židinyje.

Lietuviškos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime — bažnyčioje 11 val., Kultūros Židinio salėje — 3 v. popiet. Vėliavų iškilmingą įnešimą ir išnešimą tvarko šauliai.

Lietuvos nepriklausomybės šventė minima šį sekmadienį šia tvarka. Pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus 11 val. Mišios koncelebracinės. Pamokslą pasakys Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Brooklynio pranciškonų vienuolyno viršininkas. Kultūros Židinyje minėjimas prasidės 3 val. popiet. Apie minėjimo programą žiūr. skelbimą šiame puslapyje.

Didelė pūga — sniego audra užgriuvo New Yorką vasario 11, penktadienio vakare. Per naktį prisnigę iki 18-24 colių New Yorko mieste ir priemiesčiuose. Žemesnėse vietose vėjas supustė sniego pusnis kelių pėdų aukščio. Per naktį buvo sustabdytas bet koks judėjimas ne tik New Yorke, bet ir visame rytiniame Amerikos pakraštyje. Užtruksiu požiūri, kol judėjimas pamazū susitvarkė. Aerodromai atidaryti tik vasario 14 rytą. Tai buvo viena iš didžiausių sniego audrų. Panaši audra buvo tik 1947.

L. K. Moterų Sąjungos 29 kuopos numatytas blynų balius dėl didelio sniego vasario 13 nevyko.

Pelenų dieną, vasario 16, šį trečiadienį, prasidėjo gavėnios laikotarpis. Brooklynio vyskupijoje gavėnios metu veikia tokie parėdymai. Visi katalikai, sulaukę 14 metų amžiaus, gavėnios penktadieniais privalo susilaukiuoti nuo mėsiškų valgių. Pelenų dieną ir Didįjį Penktadienį visi nuo 21 iki 59 metų amžiaus taip pat turi pasninkauti, tai yra socialiai privalyti tik vieną kartą dienoj. Vėlykinę išpažintį atlikti ir vėlykinę komuniją priimti reikia tarp pirmo gavėnios sekmadienio ir Šv. Trejybės šventės (gegužės 29).

Is Metropolitan operos rūmų per radiją vasario 19, šį šeštadienį, 2 val. popiet bus transliuojama G. Verdi opera "Un Ballo in Maschera". Pagrindiniai solistai: Carlo Bergonzi, Roberta Peters, Carol Neblett, Leo Nucci. Diriguoja Anton Guadagno. Vasario 26, kitą šeštadienį, 2 val. popiet per radiją bus transliuojama F. Cilea opera "Adriana Lecouvreur". Pagrindiniai solistai: Scotto, Cortez, Shicoff.

KVIEČIAME VISUS ATsilankyti Į TRADICINĘ KAZIUKO MUGĘ

KUR?

Kultūros Židinyje, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

KADA?

kovo 6, sekmadienį. Pamaldos 12 val., mugės atidarymas 1 val.

RASITE: medžio drožinių, gintaro, audinių, įvairių rankdarbių, lietuviško maisto produktų, meniškų tautodailės gaminių iš Lietuvos

VEIKS: lėlių teatras, vyr. skaučių kavinė, tėvų komiteto valgykla ir užėiga.

Visus kviečia

NEWYORKO SKAUTĖS IR SKAUTAI

Informacinis susirinkimas visuomenei buvo vasario 6, sekmadienį. Prisirinko žmonių apie 100. Pradėjo Aleksandras Vakselis, iš įvairių organizacijų sudaryto komiteto pirmininkas. Jis paryškino reikalą, kodėl sušauktas šis susirinkimas. Toliau sumaniai vadovavo Rasa Razgaitienė. Pimas kalbėjo dr. Adolfo Damušis, palietė Laikiniosios vyriausybės darbus, kaip jos veikla buvo sustabdyta. Toliau įdomiai kalbėjo ir ekrane parodė, kaip sovietai klastoja Laikiniosios vyriausybės protokolus ir kitus dokumentus. Parodė vieną dokumentą ir vaizdžiai įrodė, kaip jis buvo suklasztotas sovietų palankia prasme. Prisiminė ir Amerikos teismuose keliamas bylas karo nusikaltėliams. Toliau kalbėjo adv. Raskauskas iš Washingtono. Tai jaunas vyras, bet jau patyręs, susidūręs su tom bylom. Jis kalbėjo angliškai ir ryškino valdžios pažūrią į šį klausimą. Trečias kalbėjo adv. Paulius Zumbakis iš Chicago, kuris pats gina tokias bylas. Kalbėjo konkrečiai ir nurodė pavyzdžių, kaip reikia tokiu atveju elgtis. Publikla dar klausinėjo visus prelegentus. Surinkta ir aukų tom lietuvių bylom vesti.

Lietuvių Tautodailės Instituto New Yorko padalinio susirinkimas bus vasario 22, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinio posėdžių menėje. Visi suinteresuoti prašomi dalyvauti.

Dail. Antanas Tamošaitis atvyksta į New Yorką ir čia kovo 13, sekmadienį, dalyvaus jo knygos "Easter Eggs" pristatyme. Atsiveža ir naują filmą apie Anastazijos ir Antano Tamošaitių audimo meną. Taip pat bus demonstruojama, kaip dažyti margučius, kaip įsigyti dažus. Bus ir margučių paroda. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto New Yorko skyrius.

Elizabethhe, N.J., Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas bus vasario 20, sekmadienį, ir jis vyks šia tvarka: 11 val. mišios Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, tuoj po mišių tos pačios parapijos salėje minėjimas. Kalbą pasakys rašytojas ir visuomenininkas Vytautas Volertas, meninę programą atliks tautinių šokių ansamblis Liepsna. Bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalui. Kiekvienas galės aukoti pagal laisvą apsisprendimą. Po programos bus vaišės už savikainą. Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia LB Elizabethho apylinkė.

Kazimieras Matuzas vasario 16 išskrido į Bogotą, į kolumbiją, kur dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės minėjime, parodys filmus iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, iš Vasario 16 minėjimo Kaune, filme skambės ir Laisvės Varpas. Kolumbijoje išbus savaitę.

Egils Kalme, Manhattan College pensininkas, Riverdale, New York, nuo širdies smūgio mirė vasario 14 ligoninėje. E. Kalme, 1909 rugpjūčio 16 gimęs Latvijoje, atvyko į JAV 1951 ir visą laiką iki mirties buvo Manhattan College artumoj. Velionis buvo New Yorko latvių kolonijos veikėjas, iškilus romanų, novelių ir dramų autorius ir dailininkas. Buvo veiklus iki pat gyvenimo galo. Paskutinė jo paroda Manhattan kolegijoje vyko 1982 gruodžio 20 — 1983 sausio 27. E. Kalme buvo draugiškas lietuviams, sekė mūsų spaudą, džiaugėsi lietuvių organizuotumu. Nuliūdime liko žmona Ieva. Palaidotas vasario 17 Yonkers, N.Y.

Kun. Albertas Karalis, New Haven, Conn., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Darbininko spaudai stiprinti atsiuntė 100 dol. Mielam geradariui už auką ir gražius linkėjimus nuoširdus aciū.

Ona Šavelskienė, Glendale, N.Y., jau kelinti metai kartu su Darbininko metine prenumerata atsiunčia ir didesnę auką. Šiemet gauta 50 dol. Nuoširdus aciū.

Romas Kezys vasario 20, šį sekmadienį, dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės minėjime Philadelphiaje ir pasakys ten kalbą.

13-oje dailės parodoje, kuri nukelta į vasario 26-27, bus duodamos šios premijos: LB New Yorko apygardos — 300 dol., mecenatas JAV LB Kultūros Taryba; LB Bushwicko apylinkės — 200 dol., Simo Kudirkos šaulių kuopos — 100 dol. Premijos bus įteiktos per iškilmingą parodos atidarymą vasario 19, šeštadienį, 7 v.v.

Dail. Elena Urbaitytė dalyvaus su savo darbais bendrinėje parodoje, kuri vyksta Hempsteade, L.L., Emily Lowe galerijoje, Hofstra universitete. Iš viso parodoje dalyvauja 7 dailininkai. Paroda pavadinta "Light: Recent Issues in Illumination". Paroda tęsis iki kovo 20. Dailininkė Elena Urbaitytė su dviem darbais taip pat dalyvauja ir 13-oje dailės parodoje, kuri nukelta į vasario 26-27.

Vatikano meno kolekcijoje, kuri dabar išstatyta Metropolitan muziejuje, modernaus religinio meno skyriuje yra vienas kūriny, kuris primena Lietuvą. Tai Ben Shanno sukurtas kūriny — Trečia alegorija. Ben Shannas — lietuviškos kilmės žydas dailininkas, gimęs 1898 Kaune, Lietuvoje, gyvenęs Amerikoje, miręs New Yorke 1969. Apie jį parašyta parodos kataloge, kad jis gimęs Lietuvoje, kad jo kūryboje šalia hebrajų iškūny jaučiamas ir lietuviškas motyvas, nes jis savo vaikystę praleido Lietuvoje. Kūrinio numeris parodoje yra 166. Žiraksinę šio aprašymo kopiją Darbininko redakcijai atsiuntė Marija Jasėnienė iš Jackson Hts., N.Y.

Darbininko spaudos kioskas vasario 20, sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo proga veiks visą dieną Darbininko administracijoje. Bus gera proga apmokėti prenumeratą, įsigyti lietuviškų naujų knygų, plokštelių, natūralaus medaus ir įvairių suvenyrų.

Lietuvius bitininkas iš New Jersey yra atvežęs medaus, kurį galima įsigyti Darbininko administracijoje už prieinamą kainą.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

MONEY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.). Apsidrausdami pas jį sutaupysit 30% - 50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais 201 654-3756.

Lietuvių pranciškonų vikarijos provincijolas Tėv. Paulius Baltakis su vadovybe praeitą savaitę posėdžiavo Brooklynio pranciškonų vienuolyne. Posėdyje dalyvaus iš Kennebunkporto: Tėv. Paulius Baltakis — provincijolas, Tėv. Jurgis Gailiūšis, Tėv. Bernardinas Grauslys, iš Toronto — Tėv. Augustinas Simanavičius. Iš vietinių vienuolių dalyvaus Tėv. Viktoras Gidžiūnas ir Tėv. Antanas Prakapas. Svarstė dabarties veiklą ir ateities veiklos planus.

Auka Maironio mokyklai. Kai buvo rengiami birželio trėmimų minėjimai, sceną dekoravo ir papuošė Č. Janušas, P. Jurkus ir dr. J. Lenktaitis. Už tai jie iš LB apygardos valdybos gavo 45 dol. Visi trys šiuos pinigus paaukojo Maironio lituanistinei mokyklai paremti.

Patiksliname. Bronės Jacikevičienės padėkoje, mirus jos vyrui Baliai Jacikevičiui, įsibrovė nemaloni klaida. Išspausdinta — Izabelė ir Vincas Stakniai. Turi būti — Aniceta ir Vincas Stakniai. Už klaidą atsiprašome.

Broniaus Kvicklio parašytų knygų — Lietuvos bažnyčių pirmojo ir antrojo tomo, Telšių ir Vilkaviškio vyskupijų — sutikimas rengiamas vasario 27, sekmadienį, tuoj po sumos, Apreiškimo parapijos mažojoje salėje. Bus apžvelgti abu tomai. Apie juos kalbės Paulius Jurkus. Be to, bus parodyta apie 300 įvairių skaidrių iš įvairių Lietuvos bažnyčių, kaip vienos atremontuotos, o kitos varganos ir apleistos. Po visos programos bus atgaiva ir kava. Rengia tos parapijos taryba, kuriai pirmininkauja Alfonsas Samušis.

Papildome. A. a. savanoriokūrėjo Jurgio Kiaunės atsiveikime vasario 7 M. Shalins šermeninėje dar atsiveikino neolituano centro valdybos ir New Yorko neolituano padalinio vardu — dr. Jonas Lenktaitis.

Rasa Bobelytė-Kaye, kuri dirba WABC radijo stotyje kaip oro pranešėja, Darbininko redakcijai atsiuntė iškarpa iš Newsweek žurnalo, kur Periscope skyriuje rašo apie pabaltiečių antagonizmą Vatikane ryšium su naujais kardinolų skyrimais. Rašo jog lietuvių tarpe sukėlė nepasitenkinimo, kad kardinolų eilėje nėra lietuvių kardinolo, o paskyrė latvių kardinolą. Priminta ir Kat. Bažnyčios padėtis Lietuvoje ir tai, kad kun. A. Svarinskui valdžia sudaro bylą. Priminta ir tai, kad esąs slapta kardinolu paskirtas vysk. J. Steponavičius.

Lietuvos vyčių 110 kuopos metinė šv. Kazimiero šventė minima kovo 6, sekmadienį. 11 val. mišios V. Atsainymo bažnyčioj. Po jų pietūs parapijos salėj. Pietų metu dalis vyčių kuopos narių gaus antro laipsnio žymenį.

PARODA NUKELTA

Tryliktoji dailės paroda buvo pilnai parengta. Sukabinti paveiksai Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Ir kai rengėjai vasario 11, penktadienio vakare, išėjo iš salės, lauke rado bešėlančią didžiausią pūgą. Dar ir tuo metu tikėtasi, kad audra greit pasibaigs, kad sniego daug nebus ir kad paroda galės normaliai įvykti.

Tačiau ganta padarė savo — privertė sniego begales. Taip rengėjai buvo priversti parodą nukelti.

Šią savaitę visi paveiksai bus

DVORŽAKO LIETUVIŠKOS DAINOS

Per New York Times radiją dažnai buvo skelbiamas vienas koncertas — pasaulinio masto sekstetas — The King's Singers atvyksta iš Londono ir New Yorke vasario 17, ketvirtadienį, koncertuoja Carnegie salėje.

Tokių koncertų New Yorke yra daug. Viso pasaulio garsenybės čia koncertuoja. Šį kartą lietuvių dėmesį patraukė, kad sekstetas atliks čekų kompozitoriaus Dvoržako sukurtas lietuvių liaudies dainas. Kas tos dainos, kaip jas sukūrė Dvoržakas?

Redakcija kreipėsi į muzikos enciklopedistą Vytautą Strolia, ir jis paaiškino. Karaliaučiaus profesorius Liudvikas Rėza lietuvių liaudies dainų rinkinį buvo išvertęs į vokiečių kalbą.

Vieną vertimo kopiją buvo pasiuntęs žymiajam vokiečių poe-

tuimti ir vėl gražinti į saugius sandėlius. Gi po Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo jie vėl bus iškabinti.

Paroda vyks vasario 26-27 Kultūros Židinyje ta pačia tvarka, kaip buvo dabar paratyta. Vasario 26 atidaroma publikos lankymui 12 val. Iškilmingas parodos atidarymas 7 v.v. Sekmadienį paroda lankoma nuo 12 val. Literatūros vakaras 4 v.v. Parodos uždarymas — 6 v.v.

Parodoje bus išstatyta 75 kūrinių kataloguoti. Dail. Žibunto Mikšio, gyvenančio Paryžiuje, vienu parodos katalogo numeriu bus išstatyta 20 mažo formato graviūrų.

tui Goethei, kuris mirė 1832. Goethe labai įvertino ir išgyrė lietuvių liaudies dainas. Vieną jų net panaudojo savo baladei apie žveją.

Vienas čekas devynias lietuvių dainas išvertė į čekų kalbą. Muzikas Dvoržakas turėjo važiuoti į Vieną susitikti kompozitorių Brahmsą. Jis pasiėmė penkias verstas dainas ir traukinį čekiškam tekstui parašė muziką. Paskui tos jo dainos buvo išverstos į vokiečių kalbą. Vieną tokią dainą V. Strolia buvo išvertęs į lietuvių kalbą ir atliko su Perkūno chorū. Lietuvių dainų ciklas yra žinomas, atliekamas chorū ir solistū, yra įrašytas ir į plokšteles.

The King's Singers sekstetas šį lietuvių dainų ciklą atliks čekiškai.

Nuotaikingas kaukių balius

(atkelta iš 7 psl.)

30-40 kaukių. Kitos pasirodė ir vėliau.

Petras Tutinas sumaniai pristatė kiekvieną kaukę, ką ji vaizduoja. Muzika visą laiką grojo maršus.

Premijom skirti komisiją sudarė: dail. Česlovas Janušas, muzikė Nijolė Ulėnienė, Tėv. Leonardas Andriekus, Irena Vakselienė ir iš Washingtono advokatas Linas Rimkus.

Čia kaukių tarpe buvo ragana su didele nosim, metalinė mergina, keliaujanti po erdves, kuri gražiai šoko, svečias iš Žemaitijos — velnias, pora kekių vynuogių, palmė, dr. Krištukas iš Vilniaus, keisti gyviai iš džiunglių ir t.t.

Į salę įsiriti ir kolektyvas. Pasinaudodami per Romo Kezio radiją duodama reklama apie kelionę į Bahamų salas, čia kokių 7 artimų ratelis linksmam suvaicino kelionę Bahamų saloje.

Komisija ilgokai posėdžiavo ir premijas taip supapravo: vyres-

niųjų pirmoji premija viena, jaunesniųjų — dvi pirmos ir dvi antrosios premijos.

Vyresniųjų premija teko Moteriai iš erdvės. Ja buvo Aldona Rygelytė.

Kitos premijos buvo taip paskirstytos: dvi antrosios premijos: džiunglių keistiem vabalam, pavadintiem džiunglių meilė. Jais buvo Vaiva Ulėnaitė ir Viktorija Garbaskaitė. Toliau dvi vynuogių kekės. Jom buvo Loreta Vainienė su savo sūnumi Antanuku. Dvi pirmosios premijos paskirtos — panelei Palmei, ja buvo Sigitas Alksninytė; ir Žmogėdrai — juo buvo Jonas Janušas.

Paskirsčius premijas, kaukės dar pasiliko su savo apdaru salėje. O kiti tuoj vėl persirengė. Vėl visi nuotaikingai šoko, linksminosi. Buvo ir rožių tango ir kiti bendrai pravesti šokiai. Viskas užsitęsė iki 2 v. ryto. Vakaras praėjo gražiai ir spalvingai, pakilioje nuotaikoje. Žmonių atsilankė per 200. Visi puikiai išsitemko ir gražiai pasilinksmino. Buvo daug jaunimo (p.j.)

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ATKŪRIMO 65 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS NEW YORKE SEKMADIENĮ, 1983 M. VASARIO MĖN. 20 D.

IŠKILMINGOS PAMALDOS — 11 val. APREIŠKIMO BAŽNYČIOJE

Pamokslą pasakys tėv. LEONARDAS ANDRIEKUS, OFM Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavom

AKADEMIJA — 3 v. p.p. KULTŪROS ŽIDINYJE

Prel. PRANAS BULOVAS — invokacija
 Gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS
 Kun. dr. JUOZAS PRUNSKIS
 Proklamacijos ir rezolucijos: JAV kongreso, N.Y. gubernatoriaus Mario Cuomo ir New Yorko miesto burmistro Edward Koch

Meninę programos dalį atliks:
 Vyrų choras PERKŪNAS ir APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORAS — choram vad. muz. VIKTORAS RALYS
 TRYPTINIS, JADVYGOS MATULAITIENĖS vad. tautinių šokių grupė

Programos koordinatoriūs dr. RIMAS VAIČAITIS

Įėjimo auka 4 dol., studentam — 1 dol.

NEW YORKE AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA maloniai kviečia visus dalyvauti minėjime ir tuo prisidėti prie Lietuvos laisvės ilgus ir sunkios kovos. LIETUVIS NEPAVARGS KOVOJE UŽ LIETUVOS LAISVĘ